

Oorlog in het Noorderkwartier, Graft - De Rijk, 1573-1588

24 Jan 1573.

De verclachte Jans - Conditie
Zomvrij

over deze w. geseet
in Jan. van der
burgemeester de p. de
welken omme
sijn d. d. f. d.
op geseet se. f. d.
van m. Jan op g. f. d.
disponert te v. d. d.
naar befoer / art.
op de f. d. d. d.
de v. d. d. d.
1573. p. d. d.

Handwritten text in Dutch, likely a military or administrative document from 1573, mentioning 'Graft' and 'De Rijk'. The text is written in a cursive script and includes a date '24 Jan 1573.' and a signature 'Zomvrij'.

Archief van de Banne Graft-De Rijk, 1348-1607, inventarisnummer 66
Stukken betreffende de krijgshandelingen in het Noorderkwartier, leveranties en requisities., 1573-1593.

Transcriptie: transcriptiewerkgroep Regionaal Archief Alkmaar, 2010.

[1]

24 jan 1573

Aen deedele joncheer Diederich
Sonoy

[in de marge]

ozy dese *requeste* ghestelt
in handen vanden
burgermeesteren der stede
Alckmaer omme
haer advys hier
op ghehadt als dan
van mij hier op ghe-
disponeert te werden
nair behoiren / actum
opten slote van Egmont
den XX^{en} january
1573 stylo *communi*

Sonoy

Die wile ick gesien
hebbe die getuychenisse
vande burgermeesteeren ende
burgeren van Alcmaer
nyet twifelende oft sij sullen
goede toesicht nemen
dat onse vianden deurt
maelen van dese molen
nyet gespijst en werden
consenteer ick den self-
sten molen te repareren
mits dat sij nyet
malen en sullen, ofte
hebben mij eerst verclaert
ofte in handen geleverd
die den vianden die
toenoringe gedaen hebben (toenaderingen ?)
uuyt hair dorpe.
Actum opt huys
van Egmont den
XXIIIe january
XV^c LXXIII stilo *communi*

Sonoy

Gheven in alder oetmoet te kennen die gemeene
rivieren van Rijp ende Graft dewijle die
doye aenhout *ende* datmen eerstdaechs ~~nøeh~~
noch onder noch over sal mogen, dat sijluyden

van noode sullen hebben, dat haere molen
weder ganchbaer gemaect worde, ten waere
men shemluyden in honger *ende* kommer aldus wilde
laeten. Ende dewijle sijluyden den gemeene
saecke van tvaders landt tegens den
Spangiaert te bevrijden van eersten aen seer
toegedaen sijn geweest *ende* alsnoch sijn,
achter die **hande sette.de** sommiger quaetwilliger
(ofte) menschen calumnieuse beschuldighen
dewijle sij oeck presenteren bij eede ofte
belofte daer inne te voersien dat den
vijandt doer heurluyder molen nyet **geijst**
en worden, maer alleen heur naebuyeren.
Soe versoucken sijluyden oetmoedelick dat
uwer *Edele* gelieve hemluyden opte marge
van desen bij seeckere apostille te vergonnen
dat sij s----- haere molen ten sijne *voirseide*
eerstdaechs weder moghte maken op
dat met malen die hongers noot
heurluyder buyeren verhoedt worde (als van Rijp *ende* Gracft) dit
doende *etcetera*

Burgermeesteren gehoirt hebbende Pieter Jansz.
Stoop *ende* Dirck Pietersz. biersteker over
tversouck van die van Rijp *ende* Graft mits.ij
oick vant reperen der molen aldair genouch
bewijst zijnde dat daer geen merckelijke schade
voirt tgemeene lant inne gelegen zij: geven
voir advys, dat men die molen in questie
wel mach reperen. biddende derhalffve dat
die *Edele* Joncheer Diedrich Sonnoy haer vergunnen
wil, onst deur bevel van burgermeesteren den 22^{en}
january 1573 in kennisse van mij der stede
van Alcmaer secretaris

L Coren secretaris

=====

[2]

1573 Aen den eedelen joncker Diedrich Sonoy lieutenant *ende* gouverneur
over Enchuysen et cetera

8 maart

[in de marge]
die supplianten moeten
in alder ijl volgende
die *sommatie van* Dirc
Olofz. betalen, *ende* zoe
zij meer als andere

hebben gedaen zal
tselve haer in andere
contributien tot afcortinge
strecken, actum t Enchuyssen
den 8 marty 1573
D. Sonoy

Geven met alder oetmoet te kennen uwe onderdanige dienaers de schepenen
ende wethouderen van Graft met Schermer zoe dat sij supplianten seeckere request
overgegeven

hebben aen uwer *Edele*, beroerende zoe dat sijluyden in dienste gehadt hebben seeckere
puniers ofte schansers, waer deur sij wel behoerden ontlast te weesen van de pont
grooten over de derdeman, waer up mijn heer voer apostille gegeven heeft aen Dirck
Olofz.

dat hij hem up de saecke soude informeeren *ende* daer up disponeeren naer
behooren. Soe hebben wij tselfde request mette apostille geleverd in handen van
Dirck Olofsz. die welcke tselfde gevisiteert hebbende ons voer antwoirdt heeft
gegeven; Ick ben maer rentmeester gestelt, ick en deur de saecke over mij niet
nemen. Maer laet de schepenen van Graft *ende* Schermer haere attestatie over
seynden hoe veel weerachtige mans persoonen sijluyden hebben in haren bedrijve
aen mijn heer. Soe sal ick den requeste mede over seynden met mijne
informatie, waeromme wij de attestatie hier aen gehecht hebben *ende* biddende
oitmoedelijcken aen mijn heer, dat sijnder *Edele* sal gelieven tselfde te visiteeren
alsoe de puniers ofte schansers die van Graft wel aen costen met hare dachgelden gedaen
hebben, over de seven hondert gulden *ende* die van Schermer over de vijfhondert guldens,
ende

alsnoch in dienste liggen tot groote scade *ende* ~~aent .. deel~~ costen vande *voirseide* dorpen,
aldus
doende et cetera.

=====

[3]

Wij Jan Claesz. *ende* Jan Cornelisz. wagnaers tot
Alckmaer, bekennen *ende* lijen mits dess ontfangen
te hebben uuyt handen van Gerardt Cornelisz.
ende Jan Jacobsz. van Schermer de *somme* van
vyer *ende* tsestich guldens tot XI grooten vlaems
tstuck jaercommen *ende* spruytende over die
huyer van vyer wagens die wij van heuren
twegen in dyenste gehadt hebben tot behoef
van tleger *zijnre Excellentie*: wesende tot
Egmond. In kennisse der waerheyt elcx
onsen merck hier onder geset upten XVIII
marty anno XV^c drye *ende* tzeventigh *stilo communi*
mijn present

handtekening

Jan Claesz. merk

Jan Cornelisz. merck

[4]

Copie

Wert belast ende bevolen van weegen sijne *Fürstliche Genade* allen dorpen in Noerthollant ende tgehele Waterlant dat sij strax metter daet opbrengen ende leeveren sullen in handen van Willem van Tryr, wonende tot Alcmaer op elke wijftich morgen lantzs hondert pont soetemelxs kaes ende sal die *voerseide* van Tryer gehouden wesen een yegelicken van die dorpen recepisse van *zijn* hant te geven, wel verstaende dat die dorpen ofte eenige inwoenderen van dien die enige kase geleverd sullen hebben aende *voerseide* van Trier voer date van deesen sullen die selve kaes daer aen gecort werden ende wes zij meer geleverd sullen hebben aende *voerseide* van Trier dan die *voerseide* hondert pont op elke vijftich morgen sullen sij corten ende afftrecken aende eerste contributie die valle sal, dies werden alle die *voerseide* dorp gehoude binnen die toecoemende weecke inclusive de *voerseide* kaes te leveren soe *voerseid* is binnen Alcmaer tot onderhoudinge van leeger van sijne *Fürstliche Genade* tot Egmont ende elders, welke *voerseide* kaes hemlieden gecort sal werden aende gemene contributie ende dit alles op pene van te vallen indongenade van sijne *Fürstliche Genade* ende als rebellen. Actum tenchusen onder mijn gewoenlicke hant ende aengeboren pitzie hier onder geset ende gestelt den tyenden aprilis 1573 nae Paessen.

Diederich Sonoy

10 april 1573

bij mijn goede vriendt. .ae. d..... ij
bij mijn goede vader en
weet mijn bemynde vriendt
be....t [beraet?] z..... bara.. Jacob

[5]

Copie

30 april
1573

[in de marge]
..kommen

Ick Charles van Boisot van weghen des duerluchtigen
ende hoichgeboren fursten des Prinsche van Orangien,
mijnen ghenadighen heeren commissaris generael *ende*
supperintendent over het Noorder quartier *ende* gans
Waterlandt doen kondt *ende* bekenne mits desen dat
ic bij advyse van Frederick Ottessen commissaris vande
Staten van weghen zijne *Fürstliche Genaden* gecommitteert hebbe
ende committeere midts desen mit volcommen authoryteyt,
last *ende* speciael bevel al off ic selve daer waere
den ernvesten *ende* eersamen Joost van Veen
bailiu van Egmont om sick te vervoughen *ende* transpot-eren
up het tgeheele heylandt van Gracht *ende* Rijk
ende aldaer te annoteren *ende* bij goeden inventario
te stellen alle die goeden der geestelicke absente *ende*
latiterende personen om alwelcken inventarium gestelt
te worden in handen van de ses ghecommitteerden van
de steden van het Noorderquartier *ende* Waterlandt.
Ontbieden *ende* bevelen derhalven wel ernstelick van
weghen ~~si~~ *sijnder Fürstliche Genaden* *ende* den Staten van Hollandt
dat niemant van wat state, conditie ofte qualiteyt
hij de ~~zij~~ *zij* den *voorseide* Joost van Veen bailiu van
Egmont in desen zijnen up gelegten last ~~en~~
hindere, maer dat een ygelijck wien desen vuerkommen
oft aenghaen mach hem alle hulpe, bijstant *ende* adresse
doen hum mueliglick om niet te vallen in die
hoichste ongenade *ende* indignatie van *sijnder Excellencie*.
Gegheven onder mijne hant *ende* seghel hier beneven,
up spatium gedrukt tot Alcmaer den XXX^{en}
aprilis anno XV^C LXXIII *ende* was onderteyckent
met grote lettere, Charles de Boisot *ende* met
een ~~grote~~ groet ~~zighelen~~ zegel up gedrukt met
root was.

=====
6?
=====

[7]

19 mei 1573

[in de marge]
cloosteren

Eersamen goede vrunden. Zoe ic uuyt laste
van weegen d*Excellentie* van Prinsche van Orangen, Grave
tot Nassouwe, stadthouder ende capiteyn *generael*
over *Hollant*, *Zeelant* ende *Vrieslant* so laste ende
bevele u luyden mit alder neersticheyt te
informieren up alle landen thoebhoorende eeniche
fugitive ofte geestelijcke persoonen, zij capelrye,
vickeryen ende pastoryen # ofte andere diergelijcke landen
mits gaders oick die landen thoehooren tot
Amsterdaem, Uuytrecht ofte elders den Prinche
van Orangen nyet toegedaen omme die selve
landen bij goede specificatie up teykenen
den naemen vande bruyker mits gaeders voor
hoe veel zij die selve bruycken ende
tot wat tijt den huyer verschijnt ende hoe
veel den huyerders van achterstallighe
jaeren schuldich zijn, zult van gelijcken
u informeren up die renten tot Amsterdam
ofte elders thuyt hoorende. **hyer van uylt lest**
in gheene ghliecke, met haeste uyt Alcmaer
den XIX meye XV^C ende LXXIII

U gude vrindt Joost van Veen *baillu*
van Egmond

=====

[7v]

19 mei 1573

schout, schepenen
regeerders van Graft.
mijne goede vrunden

Aen

ende Graf

=====

[8]

[in marge:]
De Staten hebben
al voren den *supplianten*
alhier belast die
van Nieuwendam ende
Sinderdorp (Suiderdorp) te bate
te comen nae heure
opgeleyde portie

vanden achterwesen
van vuer ende licht
midts dat die ~~sa~~
supplianten tgene *Fürstliche Genaden*
tot dese saecke ende
andere tgemeene
lant betreffende
uuytgeven ende betalen
dat sijt selfde
zullen moghen brengen.
in generale vereffeninge
sodra als die over
Hollandt gesciet.
Actum tot Hoorn inde
vergaderinghe vande
Staten, den sesten juny
anno XV^C LXXIII.

Ter ordonnantie vande
Staten van Noorthollant.

L. Coren secretaris

Aen de edelen mijne heeren den Staten
van Westvrieslandt ofte Noorder Quartier.
Geven oitmoedelycken te kennen uwe goetwillige ondersaten van
Graft mettet suydteynde van Schermer hoe dat sij supplianten voornoemd
met meer andere dorpen van Willem Martsz. Calff bailliu van
Waterlandt ende van Zeevanck achtervolgende seeckere bevel tot
Scellingwoudt den XXVI^{ten} may 1573 bij Joncheer Diedrich
Sonnoey gedaen blijckende bij acten hier aen gehecht ofte sijne
gecommitteerde wel ernst belast sijn binnen acht dagen te moeten
opbrengen voor haeren quote alsulcke penningen van vier licht metten
ancleven van dyen als sijlieden opten III^{de} novembris anno 1572 bijden
edelen gedeputeerden ende Staten van Hollant gestelt sijn, twelcke
henluyden affcortinge inde betalinge vande eerste leeninge soude
verstrecken, breeder blijckende bij den acte hier aen gehecht, maer
gemerct dat de voornoemde supplianten over al in allen contributien hem
opgeleit zijnde, altijt volle betalinge gedaen hebben, bij halven
dat sijluyden meerder dan veel andere dorpen sijne *Fürstliche Genaden* inden
schantsche tot Egmondte ende elders ten dienste gestaen hebben
ende dat hen supplianten voornoemd nu onlancx geleden een swaer to..
opten halffe geleit is beroerende de fortificatie der stede van
Alcmaer waer toe die van Graft met Rijn allerlijcken bij halve
dat die van tsuydteynde van Scermer *voirseid* dies aengaende te coste
sullen hebben; sullen moeten opbrengen ende betalen eenen somme
van III^c LXXVIII guldens blijckende bijden acte vande besteedinge van
heurlieder looten ofte cavels. Welcken toch ofte groote laste
van onkosten die supplianten voornoemd goetwillich als gehoorsame
ondersaten aengenomen hebben, versoucken daeromme die voornoemde
supplianten aen uwer *Fürstliche*, als dat ghij den supplianten voornoemd vande

opgeleyde ende geheeschte penningen tot vier licht mette ancleven van *dyen* willen ontlasten ende bevrijen om redenen hier vooren *verhael* soe verre het mogelijcken es, ende soe verre tselfde niet mogelyc en ware als dat in sulcken gevalle bij uwer *Edele* den *supplianten* *voornoemd* geexpedieert ende geleverd werde behoerlijcke ordonnantie ten eynde *henluyden* tselfde betalinge soude mogen strecken inde eerste leeninge ofte contributie die sij *supplianten* *voornoemd* sijne *Fürstliche Genaden* ofte den *Staten* vanden lande sullen moeten doene. Dit doende etcetera

=====

[9]

Ick Arent Jans waagen meester bekenne ontfangen te hebben *uten handen* van Peeter Symesz. ende Cornelis Arentz. scheepenen tot Graeft ende Rijp die *somma* van XVIII *gulden* XV stuivers, ter cause dat ick *voerseid* eenige wagens tot haere ontlastinge int loeger tot Egmont gehuert hebbe etc. Anno 1573 den 28 in juni.o

Arent Jansz. wagen
meester

=====

[10]

Willem Cornelisz. heeft ter saecke vanden *gulden* opten morgen opgebracht voiren Graft ende Rijp hondert een ende tseventich gulden acht stivers *actum* den XXV july 1573. Idem den XIX^{en} augusti hondert gulden acht stivers

Geraerdz. vande Nyenburch

=====

[11]

Eersame discrete goede vrunden desen dient omme *uluyden* te adverteren, dat ick *ernstelijcke* beghere, immers van wegen zijner *Fürstliche Genade* laste ende wel *expresselijcke* bevele, bij peyne van zijne *Fürstliche Genade* hooghste ongenade dat *ghijluyden* aengesiens desen in aller ijle sult uut u beyder gemeente tsamen ofvaerdigen ende scicken hondert eer meer als minder mannen tot scantsgrave naer Alcmaer, omme d begonnen fortificatie te helpen met aller vlijte volmaecken ende verstarcken, daer toe kiesenden die alder goetwillichste, die den *gemeene* zaecken meest toegedaen zijn, als ick oock nyet en twijfele oft ghij sultet best daer inne wel

doen *ende* continueren u *luyden* oude getrouhen, dien ick
tzijnre tijt wel dencke te recompenseren, want die
bewaringe *ende* preservatie vande stede Alcmaer
nyet *alleenlijck* voordien inwoenderen aldaer, mer meer
voor u *luyden* *ende* den omleggende dorpen *ende* ingesetenen
vanden zeer nodich *ende* profijtelijck is. Ick laet
staen dattet welvaren vant gehele lant daer
aen gelegen is. Daeromme ghijluyden zijner *Fürstliche Genade* mij,
ende tgemeene lant grote diensten zult doen. Dus
zijt van desen ter volcoemen in gheen gebreecke
God bevole, in haeste tot Scellincwoude desen
XVIIe augusti 1573

u *lieve* goede frunt

Diederich Sonoy

=====

[12]

Wert gelast die vande Graft *ende* Rijpe van weegen zijne
Fürstliche Genade, omme aengesiens desen *ende* geduerende soe lange anders
geordonneert
sal zijn, alle hulp *ende* assistentie te doen tot Cnollendam *ende* opt Calff
daer toe sijluyden *ende* heurluyden ingesetenen gerequireert *ende* versocht
sullen werden bij peijne van zijner *Fürstliche Genade* hooghste ongenaede
begeven tot Eedam onder mijne pitsier *ende* gewoenlijcke handt
hier onder gestelt *ende* geschreven desen XXVe augusti 1573 onderteyckent
Diedrich Sonoy.
Gecollacioneert jegens zijne principael onder gedrukt met sijnen
gewoenlijcke pitsier *ende* daer mede bevonden taccorderen bij mij als
secretaris

1573

W. Corneliszoon

=====

[13]

[in de marge]

Den supplianten wert geaccordeert heurluyden
deuchdelijcke versouck *ende* belast goede scarpe
wachte houden, ygelijck is zijn regart omme
den vyant vande eylanden te keren *ende* te resisteren
mits dat zijluyden horende
clocke geslach inden
naestleggende dorpen
oock bij clockgeslach

heur huysluyden sullen
doen versamelen *ende*
hen mit heur geweren
laten vynden ter gesetter
plaetse van heur
dorpen *ende* aldaer
blijvende goede wacht
te houden *ende* alles te
doen dat tot *resisteren*
vande vyant *ende* bescer-
minge van heur dorpen
dienen zal, sonder
dat *zijluyden* gehouden
sullen zijn van heur
eylandt te vertrecken.
Gedaen opten huysse
tot Schagen desen II^{en}
septembris 1573

D Sonoy

Aen den eedelen Joncheer Diedrich Sonoy
Luytenandt *ende* Gouverneur van Enchuysen etc.
Geven met alder eerbiedinge te kennen uwe goetwillige ondersaten de
gemeene buuren / bu..iren van Graft *ende* Schermer hoe dat sij *supplianten* voernoempt
een eylandt geseten sijn hebbende op die westzijde een water genaempt
die Graft *ende* die Schermer als wesende die scheijnde van hem
supplianten dorpen voernoempt *ende* die dorpen van Ackersloot, Boeckelerhuysen
ende Outdorp alwaer die vianden leggen *ende* dagelycx sijn *converserende*
sulcx dat sij *supplianten* voernoempt tallen dagen *ende* uueiren in peryckel
sijn vanden vianden besocht *ende* gerooft te werden ten ware henluyden
geresisteert werde, gemerct sij *supplianten* voernoempt, verstaen als dat
de vianden vele schuyten met hen gebrocht *ende* genomen hebben van
verscheyden plaetsen mette welke sij dagelycx over de *voorseide* wateren
mogen *commen* varen *ende* hem *supplianten* dorpen besoecken *ende* alsoe
hem *supplianten* voernoempt opten naestlaetsten augusti nu lestleden
overgesonden es copie van seeckere bevel ofte mandaet van date den
XXVIe augusti *anno* tegenwoirdich bij twelcke die van tgeheele
Noorderlant *ende* Waterlant belast worden bij alle sheeren geboden *ende*
clocke geslach met haren wagen *ende* geweer terstont te *commen* den vianden
wederstaen *ende* tvaderlant helpen beschermen van alle tyrannie voorhanden
alle breeder blijckende bij *tvoorseide* mandaet *ende* overmits metten copie
van tselve mandaet oick copie overgesonden es in eenen cedulle **gescp...(geschreven?)**
wesende dovergesonden cedulle aen die van Graft hier aen gehecht
seeckere ordonnantie **bij** uwer Edele gemaect in date den XXIX^{te} der
voirseide maendt augusti lestleden bij de welke alle dijckgraven, schouten
ende officieren .. last werden op seeckere penen daerinne begrepen met
hare huysluyden te *commen* binnen den dorpe ofte plecke van Schagen
omme den viandt te *resisteren* et cetera. Ende alhoewel sij *supplianten*
voernoempt verstaen als oft die selffde ordonnantie van date XXIX^{te} augusti

hen *supplianten* *voornoempt* nyet en es aengaende, alsoe Waterlandt daerinne nyet genomineert en werdt. Oick overmits sij *supplianten* *voornoempt* op een eylandt geseten sijn als vooren *verhaelt* es buyten de limiten vant Noorderlantsche quartier *ende* oick dat behoerentelijcken te presumeren es datte vianden in hen *supplianten* dorpen soudent invallen *ende* hare wijffe, kinderen *ende* goeden soudent commen rooven *ende* wechvoeren soe wanneer sij *supplianten* *voornoempt* soudent uuyt trecken nae Schagen hebben nochtans sij *supplianten* *voornoempt* niet willen onderlaten uwer Edele daarvan te adverteren *ende* uwer meninghe dies aangaende daer van te ondersoecken *ende* vernemen. Versoecken daaromme sij *supplianten* *voornoempt* als dat uwe Edel daerinne wil *voirsien* *ende* hen *supplianten* *voirseid* ordonnantie verlene bijde welcke sijluyden gelast werden binnen heure dorpen goede wacht te houden *ende* toesicht te doene omme den viandt uuyt hare dorpen te weren soe vele hen *supplianten* *voornoempt* mogelijcken sal sijn en doene ten eynde hen *supplianten* wijffs, kinderen *ende* goederen van de vianden nyet gerooft *ende* wechevoert en werden dit doende et cetera.

=====

[14]

[in de marge]
schilt

Worden midts dezen ghesommeert den dorpe van Graft *ende* het suydende van Schermer om binnen den tijt van drie dagen te brengen binnen der stede Purmerend in handen van Melis Thijsz. *ende* Cornelis Pieterbaernts. van wegen den Staten totten ontfangen vanden schiltalen geordeneert op elcke schilt tot dartich stuvers *ende* dat voor twe termijnen, waervan deerste termijn vorscheennen was den XXIe augusti lest leden *ende* dat van ~~hondert~~ twee hondert *ende* twintich *ende* bedraecht tersomme van driehondert *ende* dartich gulden van XL grooten vlaems yder gulden op pene soo ghij hier in ghebreeckelycken blijft dat men an u sal prosederen met crijchs recht, het sij gijselinge, op leggenge van knechten ofte den brant, het welcken niet achter sal blijven soo verde ghij in ghebreecken blijft. Orconden is desen bij den *voorseide* Melis Thijsz. onderteyckent. Actum den vijfden september anno XV^c drie entseventich

Melis Thijsz.

=====

[14v]

Anden eersamen
schepenen van Graft

=====

[15]

12 september 1573

Titus van Hittinghas hopman van weeghen des
duerluchtyghen ende wellgeboeren Heeren Wyllhem
Prinche van Orangien, Graeve van Nassou et *cetera*
belast ende beveele u burgemeesteren van Graft van
wegen zijn Uwe Genade nae liuyt het myssive datt
ick van mijn heeren, dstaten ontfanghen heb
datt ghij u molenijsers hier metten eersten zult
brenghen, twelck indien ghyet nyet doett, sall
yck u doen straffen als mijn heeren mij datt hebben
anweesen. Datum Purmureendt den XII^{en} septembris
anno 1573:

Titus van Hittinghe

=====

[16]

15 september 1573

Eersame bysondere goede vrienden onsen groet tevooren: Wij hebben ont-
fangen speciale commissie vanden Gouverneur Sonoy ende achtervolgende
dien: beveelen ende lasten wij u *lieden* metter daet sonder eenich vertreck alle
u gewasse van rog, tarv, garst, haver ende andere graynen mitsgaeders
alle u kaes, botter, hoy ende anders waermede den vijandt versterct
soude moghen werden, te brengen alhier binnen onsen steede
alwaer wij u *lieden* bequame solders ende plaetsen sullen gunnen om
u goet te bergen van waer ghij tselve oock tot allen tijden
sult mogen weder haelen, nuttigen, vercoopen ende anderssins doen dat
u gelieven sal, alleenlijcken datse de selve moghen bevrijt wee-
sen voordien vijandt. Ende soe yemant hem hierinne onwillich
laet vinden, dien willen wij bij desen gewaerscout hebben (oock nae
vermogen deselve commissie) dat sijne goeden gegeven sullen werden
tot prijs ende buyt ende sijn persoon gescolden voor openbare vijandt
van zijne *Furstliche Gnade*. Alle twelcken wij begheeren ghij den uwen
doet *vermanen* ende anseggen op dat hem nyemant hebben te be-
clagen ende willen u *lieden* hiermede den Heere almachtich beve-
len uuyt Edam den 15 septembris 1573 uwe lieve goede vrienden

De burgermeesteren ende Regeerders
der steede van Edam

bij mij Pieter Tymsz.

bij mij Jacop Lammertsz.

=====

[16v]

Eersame zeer discrete burger-
meesteren scepenen ende vroetscappen

van Graft, Rijk ende Scermer

=====

[17]

[in de marge]

IB

15 september 1573

Wij schepenen ende wethouderen des dorps van Graft met Rijk certificeren midts deesen voer die ~~van~~ gerechte waerheyt hoe dat wij belast sijn van weegen sijnder *Fürstliche Gnade* bij taenschrijven vanden Eedelen Joncker Diederich Sonoy omme goeden wacht ende toesicht te houden ende te dragen voerden vijandt, alsoe dat wij onse wacht gestarckt hebben bij daege ende bij nachte, als bij daege goede regardt te nemen datter niemant uyt het dorp van Graft mach vaeren voer ende al eer de schuyten gevisiteert sijn bij de wacht, op datten vijandt niet gestarckt sal werden bij nachte soe hebben wij wachten gestelt tot drie ofte vier plaetsen boven vijftich mannen die goede toesicht hebben. Oyck mede soe is warachtich hoe datter derdendeel van onse volck wel van huys sijn als ten harinck tot Hoorn ende oyck in dienste van sijnen *Fürstliche Gnade*. Ende sij noch voerschreven om alle onse goeden te brengen tot Eedam bij seeckere missiven ontfangen upten XIII^{en} deser maent als gisteren. Oyck mede soe sijn wij noch voerschreven bij seeckere missive omme van stonden aen upt calff te comen omme de kosten vant schansen ende anders aldaer te betaelen bij seeckere missive ontfangen upten XIII^{en} deser maent septembris 73 mede warachtich hoe dat wij verschreven sijn omme de leeninge tot Purmerende ende opt calff sullen terstont ende metter daet sullen moeten upbrengen sonder eenich vertreck off dilay. Alsoe dat wij soe vele te doen hebben datter ons niet mogelijcken is all te vervallen ende een yegelijck goet bescheyt te doen, biddende daeromme oetmoedelijcken dat ghij ons voer dese reyse wilt verdragen ende dat wij op een andere reyse wederomme willen doen al dat mogelijcke is om te doene T oerconde tsignet van Graft hier onder upgedrukt datum den XV^{en} septembris 1573

1573

W. Cornelissz.

=====

[18]

[in de marge]

IB

16 september 1573

Wij Schepenen ende wethouderen der dorpen van Graft met Rijk certificeren midts deesen voer die gerechte waerheyt hoe datter in onsen bedrijve van Graft met Rijk voirseid noch veel zaets ongedorsschen is, welcke zaet noch int velt staedt overmidts het natte ende quaedt weeder. Ende het zaet dat gedorsschen is twelcke alsnoch tot Graft is, dat is seer nadt ende weynich alsoe datte huysluyden

tselfde moeten droogen soe wanneer het goet weeder is op zeylen *ende* andere instrumenten. Oyck mede soe is warachtich als dat deene helft van onsen gemeente zaet dagelicx moeten coopen, twelcke tot desen dage toe van Hoorn *ende* andere steeden gehaelt *ende* gecoft is geweest, attesteeren noch die *voorseide* schepenen hoe warachtich is als datse up gisteren den XV^{en} deser maendt september beschrijvinge gedaen hebben van huys tot huys om alsoe te weeten tsaedt datter inde steeden gevluht is voor vreesse vanden vijandt. Alsoe dat wij bevonden hebben als datter uuyt het dorp van Graft met Rijk *voirseid* gevluht is inder stadt van Hoorn *ende* Enchuysen soe aen rogge tarwe *ende* garste over die somme van seven hondert sacke zaedts *ende* daer boven waer deur onse dorp niet versien is met zaedt / maer hebbent al gevluht voer *ende* eer datter gebodt gecomen is van die van Eedam noch soe verclaren die *voorseide* schepenen bij tstück van heurluyden offitie, hoe dat wij seer belast sijn in onse banne van Graft met het waeter alsoe datte beesten upt stal moeten deur dien dat onse landt meerder dan deene helft al onder water is, alsoe datter ons niet mogelijk en is om onse hoy tot Eedam te brengen ofte onse beesten moste anders sterven van hongers noot. Ende datter sonder alle peryckel is om thoy van Graft gehaelt te werden overmidts het groote waeter genaempt de Schermer deur den welcken men met praemen ofte koeschuyten inden herfst met gheen hoy en mogen vaeren *ende* totten vijandt brengen. Oyck mede dat die van Uuytgeest / Ackersloot / Marcken / de Stierup *ende* alle de andere omleggende dorpen veel naerden den vijant sijn dan die van Graft die welcke seer wel versien sijn van hoy deur dien dat haer landt de voerleeden somer meest al gehoyt is geweest, soe en isser geen sorge voer te dragen datten vijandt gestarckt sal werden deurt hoy van die van Graft met Rijk *voirseid*. Alle sonder fraude T oerconde soe hebben wij schepenen van Graft tsigner ten saecke *voirseid* hier op gedrukt datum den XVI^{en} septembris 1573

W 1573 Cornelisz.

=====

[19]

Ick Jij IJf Pietersz. *ende* Pieter Dirxsz. wonachtich up het Calff bekennen tontfangen te hebben uuyt handen van die schepenen van Graft *ende* Ryp die summe van vijfthien guldens ter cause van sekere oncoste gedaen aen den scans up het Calff aen timmerluyden, ijserwerck, *ende* scanssetters, welcke *voorseide* vijfthien guldens, wij IJff Pietersz. *ende* Pieter Dirxsz. *voirseid* beloven den hopman te leveren in sijnen handen genaempt Pieter Verbruggen, Toerconde soe hebben wij IJff Pietersz. *ende* Pieter Dirxsz. elcx onsen hantmerck upt spacium geset, actum den XVII^{ten} septembris anno 1573

=====

[20]

15 October 1573

Worden mits desen belast *ende* bevolen van wegen *Fürstliche Gnade*

toe Oraengien, die van Grafft ende Rijp te ontfangen
ende onderhouden diese acht sieke soldaeten, ter tijdt *ende*
wijlen sij wederom genesen *ende* zullen die costen van dien
gecort *ende* ingehouden werden anden schilttaelen. Actum
tot Edam den XV^{en} octobris anno XV^c LXXIII.
der ordonantie der Staeten van Noordthollandt.

Henrich van Broechuse

=====

[21]

Copie

Naerdemael hier te voeren geordineert is geweest bij mijn heere de **gornel**
monsur de la Garde als overste van zijner *Fürstliche Gnade* van het krijsvolck ende a.....
fortificatye off starckten dat deese naer bescreven dorpen daegelijx souden
opbrengen zekere getalle van volcke tot fortificatie van de steede van Purmeren
alwaer bevonden wort dat sommige dorpen haer daer in niet gequeten en hebben,
sulcx dat wel behoert hadde te geschyen alwaer oeck sommige andere dorpen hem
zeer getrouwelijcken gedaen hebben ende nochtans die selve plaetse tot bescher-
minge van alle deese norde dorpe tegen onse gemeene vianden van zeer groete
importantie is, soe is't dat zijnder eerweerden heeft zekere smaldelinge gedaen
ten einde elcke dorpen hem daer naer voerdaen zal reguleeren ende daer meede
bevrijt weesen. Sulcx een yegelijck hem daer naer sal moegen vlietigen te weesen
dat elcx inder plaetse van volcke zekere roede sullen moeten op maken om dat
op alzulcken plaetse als bij zijnder eerweerden als commissaris geordineert heeft
alsde hie naer verclaert staet:

Graft ende Rijp vijffen tseventich roeden

Van weegen als voeren wort daer om belast dat die requesten van die voergenoem-
de dorpen in alder diligentye hem daer naer sullen **reguleeren** ende die sellive
wercken vol[ma]ken sulcx hem lieden geordineert es die hoechte van vijftien voeten
ende de breyde des ghelijck ende dat binnen den tijt van veertien dagen
ende dat op poene gestraft te worden naer krijsrecht ende voer viant geho[uden]
te worden van zijnen excelentie, aldus geordineert ende gedaen tot Purmerend
den seventiensten october anno 1573 bij mij als **gornel** ende overste van wegen
zijnen vorsten genade, monsur de la Garde.

la Garde

bij mij

=====

[22]

[in de marge]
tot sublemente van de leninge

Die Staten ordineren die van Graft ende
Rijp alle weecke upte brengen in
handen vanden sublemente voerden laechten
tot ʒl Ipen dam leggende, hondert
vijftich gulden die henluiden over
brengende copie van deesen ende behoer-
lijcke acquite in reeckenin.e gepasseert
sullen werden. Gedaen toy Hoorn desen
XXIX october 1573. Ter ordinan-
tie van die Staaten bij mij
Wor Claesz. Naerden

=====

[23]

[in de marge]

Die Staten van Noorthollandt ordonneren
die van Graft ende Rijp den
penningen in desen gementioneert
te collecteren over den
sciltalen aldaer.
Actum tot Hoorn
desen IIII^{en} novembris
1573 ter ordonnantie
van Staten Bij
mij
1573
W. Claesz. Naerden

Aen mijn heeren de Staten van Noorthollant

Gheven met alder reverentie te kennen uwe goetwillige dienaeren die
gedeputeerde van Graft met Rijp, hoe dat sij supplianten belast sijn geweest omme
alle dagen te schansen tot fortificatie van Purmerynt met hondert vijftich mannen,
twelcke die van Graft met Rijp gedaen hebben tot omtrent dertich daegen lanck
geduerende, over die huysen, alsoe dattet die schamele luyden niet langer en
mochten vervolgen overmidts die armoede. Soe isser geordineert dattet werck
tot Purmerynt gesmaldeelt is, alsoe dat die van Graft met Rijp tot heure portie
ende deel gevallen is vijff *ende* tseventich roeden, welcke LXXV roeden die *voirseide*
supplianten heure ingesetene bueiren van Graft besteedt hebben upte maecken tot
prijse vanden schansmeester voer die somme van drie hondert vijff *ende* tseventich
ghuldens. This nu alsoe datter questie is in onse dorp van Graft met Rijp
voirseid waer over datmen de selve *penningen* sullen collecteeren *ende* innen sonder
nochtans datte supplianten versoecken de selve *penningen* inde gemene landts
reeckeninge te willen corten, maer alleenlijcken om haere ingesetene bueiren
te vreden te stellen, te weten off die selfde *penningen* sullen gecollecteert
worden over de schiltaelen ofte over de morgentaelen, alsoe die schamele huysluyden
tselffde niet wel en soude mogen betaelen over die huysen, gemerckt
datte fortificatie der steede van Alcaer gecollecteert is over de ~~huysen~~

morgentaelen midts conditie datte bruyckers vande landen de penningen verscoten hebben *ende* in heure betaelinghe vande hueire wederom den eygenaer gecort hebben. Versoekende daeromme met alder ootmoet dat uwer *Edele* sal gelieven de *voirseide* supplianten te verleenen seeckere ordinantie omme de penningen te collecteeren over de schiltaelen *ende* ofte die morgentaelen, alsoe u mijn heeren dat beste dunckt oirbaerlicxste te weesen up datte arbeyders soude mogen betaelt werden. aldus doende et *cetera*

24?

[25]

[in de marge]
die Staten van Noort
Hollandt verstaen
dat die supplianten
opbrengende heur quoten
van heur sciltalen an
handen van een rentmeester
tot leeninge vande
soldaten, daermede
volstaen sullen sonder
yemant verder gehouden
te zijn betalinge te
doen. Gedaen tot
Hoorn dese V^e november
1573. Ter ordonnantie
vande Staten. Bij mij
1573
W. Claesz. Naerden

Aen mijn heeren die Staten van Noorthollandt

Gheven met alder ootmoet te kennen die Gedeputeerde van Graft met Rijk *ende* tsuydende van Schermer, hoe dat sij supplianten met *malcanderen* gepondt *ende* verschiltaelt zijn, die welcke belast sijn gheweest (met Noortschermer) bij uwer *Edele*, omme alle weecken op te brengen tot leeninge van de knechten over elcke schildt vijftien stuyvers, twelcke wijle van Graft met Rijk *ende* tsuydende (*ende* tnoordeynde) van Schermer gedaen hebben tot deser dagen toe, als te weeten acht weecken leenige betaelt in handen van Melis Thijssen *ende* Cornelis Pietersz. rentmeesters tot Purmerynt *ende* de laeste weecke betaelt in handen van die van Purmerlandt, maeckende te samen negen weecken leeninge. This nu alsoe dat een donderdage laestleeden twee verscheyden rentmeesters tot Graft *ende* inden Rijk gecomen sijn, omme die leeninge te ontfangen, te weeten Melis Thijsen van Purmerynt *ende* een van Purmerlandt *ende* vrijdaechs daer naest aen volgende een ander rentmeester

van IJpendam, verthoonende seeckere apostille bij u mijn heeren gepasseert, in date den XXIX^c october laestleeden, inhoudende dat die van Graft met Rijn alle weecken souden opbrengen tot leeninge vande knechten in handen van die van IJpendam die somme van hondert vijftich guldens twelcke meerder bedraecht alle weecken dan onse leeninge van te vooren geweest is, als te weeten die van Graft Rijn ende tsuydende van Schermer hebben van te vooren betaelt alle weecken hondert seven ende veertich gulden, een stuyver minder of te meerder alsoe heur portie bedraecht over de schiltaelen. Ende ghemerckt dat noch veel dorpen sijn, die welcke seer weynich oft gheen leeninge betaelt hebben. Soe versoeken die voirseide supplianten dat mijn heeren de Staten van Noorthollant hemluyden armoede wil aensien ende eenen tijt lanck verdragen ter tijt ende wijlen toe dat andere dorpen van gelijcken opgebracht ende betaelt hebben, gelijk die voorseide supplianten gedaen hebben ofte soe lange als mijn heeren bevinden sullen nae rechte te behoeren. Ende alsdan hemluyden te ordineeren eenen bequamen rentmeester omme die vorder leeninge wederomme te ontfangen alsoe de laeste weecke drie verscheyden rentmeesters geweest sijn om de leeninge te ontfangen. aldus doende et cetera

=====

[26]

Diderick Cornelisz. heeft ontfangen
vijf gulden ses stuivers uuyt handen van Pieter
Symonsz. van Graft ende Rijn ter cautie
seeckere comissie van Cabeliau .e.e
ende de fortificatie der stede van
Alckmaer. Actum den XI novembris
Anno XV^c drye ende seventich

=====

[27]

Eersame bysondre goede vrienden. Alsoe de overste joncheere Diederich Sonoy terstondt bryeven van zijne Excellentie heeft ontfangen bij dezelve ons grotelix waerschuwende dat men zeeckere kondtschap heeft den vianden mette anstaende vorst voorgenomen te hebben alle tplattelandt van Noorthollandt aff te loopen, plunderen, branden ende moorden. Waerop wij moeten voordacht sijn ende ons gewapent houden. Versoucken daeromme tuwens van wegen des conincx ende zijne majesteits stadthouder mijne edele here de Prince van Oraengien ende tot beschermenisse van tvaederlandt, dat ghijluyden terstondt onder u luyden gemeente goede ordonnantie maect van seker getall van ijssleeden gereedt te hebben ende stellen de rijckdom up roers ende zeckere maete slicksporen ende enige up schaetssen of ijsschoenen met zijn geweer daertoe bequaem. Voorts omtrent allen molentochten ende andre wateren mogelick om open te houden met dagelix bijten sulx te doen volcoemen. Insgelijcx haere have-

licke goeden inde naeste onse besloten steden te doen wel
verzeeckeren *ende* met uwe naegebuyren de omleggende
dorpen goede kondtschap onderhout *ende* in den tijdt des
noodts met teyckenen den anderen waerschuwt. Zoe de
wille *ende* meeninge van zijne *Excellentie* zulx is. Daer van ghij
luyden sonder **vertreck** uwe goede vordernisse mij sult laeten
weten, opdat ick bijde jegenwoerdigen bode
zijne *Excellentie* mach verwittigen van uwe goede wille *ende*
naersticheyt, zoe die van Schagen alreede hebben gedaen.
Eersame bysondere goede vrienden. ...sser God almacht u luyden
hyrmede in vrede bevelende. Uuyt Alcaer den XIII^{de} novembris
anno XV^cLXXIII

Wij uwen goetwillige vrunt
Frederich vande Zevender

=====

[27v]

Eerzame byzondere goede vrunden
den schout *ende* gerechte van
Rijp *ende* Gracht opt eylant van
Schermer

=====

[28]

Wort geordineert *ende* ghelast van weghen sijnder *Fürstliche Gnade* den hopluyden,
allen beveilhebbers *ende* ghemeen chrijchluyden altans tot Wesszanen
leggende, dat sij luyden yghelijck in sijn regaerde te vreden sullen sijn
een yder dach als huerluyden leenninghen (of: leenningh geven) met ghereedenen es
op die tijt met alsoe veelle gelts als nae advenant hem luyden toe
soude comen van die zelfde leenning twelck hem als luyden sal als dan
ghecort sal worden op die zelfde leenning als die compt *ende* dan
van een yghelijck rode voer zoudt, zuyer *ende* licht vier stuyvers
daeches *ende* drie maenden turffs sonder yedtmeer den huysluyden
off te eysschen op die hoechste ongghenade van sijn *Fürstliche Gnade*, actum
tot Alckmaer onder mijn aengeboren pintsyer *ende* ghewoentelycke
singnatuyer hier onder ghestelt den XVIII^{en} decembris *anno* 1575
stilo communi

Die dirch Sonoy

Copie gecopyeert ut

Copie

=====

[29]

Die staten van Noorthollant ordonneren hopman Aecken bij advys vande commissarissen van zijne *Fürstliche Excellentie* mit zijne gehelen vaendel knechten te trecken binnen Purmerendt ende aldaer te blijven tot dat anders geordoneert sal sijn. Ende sullen die van Purmerendt hem voor sijne gehelen vendel knechten leeninge doen daer toe die vant teylandt van Graft die van Purmerend alle weecken te baet sullen comen hondert **carolus** guldens. Actum tot Hoorn desen XIX novembris 1573. ordinantie vande staten geteyckent bij mij W. Claesz. Naerden.

Gecolacioneert tegens den ordionael ende is daermet bevonden te ackorderen bij mij.

Melis Thijsz.

=====

[30]

Copie

Wordt geordonneert van weeghen zijne *Fürstliche Genade* den regierders ende inwoenders van het Eylant van Graft, Rijp, Schermer ende haere aencleef, dat zij capiteyn Agge Zybrantssen van Amstelredam met sijn galey volck tot vier ende twintich ende drie jongens logeren ende in de cost vier licht huysinge een reedelijck onderhoud doen met huysmans cost, dat sijluyden hem oyck metten selven capiteyn benaerstigen terstondt, alomme upt Eylandt daert van noode sal sijn goede wacht te stellen bij dage ende bij nachte, Oyck eenige schantsen daert van noode zij slaen, op dat sij te samen up alles goede toesicht hebben ende dat van daer noch te daer omtrent den vijandt gheen toevoer en geschiede ofte anders yet vijantlycx werde gedaen. Op dat oyck de vijandt bij vorst aldaer gheen scaede en doe, daer toe sij te samen de huysluyden zullen mogen stellen up tamelicke gewaeren. de rijcken up roers ende de anderen up spiessen, oeck up schaetsen, (ende ijssclompen) ijssleeden ende diergelijcken, oyck bijtinge verordineeren schuyten ende anders wat sij van doene hebben omme den vijandt te krencken werdt daeromme andermael bevolen van weegen alsbooven dat sij tgeene *voirseid* ernstelijck nacommen ende met alle middelen helpen vorderen op de hoogste ongenaede van sijne *Fürstliche Genade* ende met een rodt schutten vier ofte ses daer bedwongen te werden metter daet upten onwilligen te seynde. Midts dat oyck de *voirseide* capiteyn sijn volck in goede ordre sal houden ende met cost ende dranck te vrieden laeten sijn. alsboven up gelijcke peene. Actum talcmaer onder mijn aengebooren pitzier ende signature den eersten dach decembris anno XV^c drie ende tsenventich den principale was onderteyckent Diedrich Sonoy ende sijn gewoenlijcke pitzier onder upgedruckt in rooden wasse.

Gecollationeert jegens sijne principaele commissie
ende daer mede bevonden taccordeeren bij mij als
Secretaris van Graft

1574
W Cornelissen

[31]

1 december 1573

sullen die van Graft corten upt
morgengelt VI^c XXXVI l.

Copie vande comissie van Agge Sybrants

[32]

[in de marge]
deese saecke metten gedeputeerden
van desen quartier gecommuniceert hebbende, verclaeren dat
zij de suplianten in desen vernoecht
hebben midts haer betaelende
eenige kosten bijden supliant
up warnende gat gedaen
om tot men patientie te
hebben, alsteven als men
ge(e)n kennisse en heeft van
haer lant meest onder
water leggende en kan gehebben
Actum talmaer den II^c
decembris 1573

Sonoy

Aenden eedelen erntfesten heere joncker
Diedrich Sonoy

Verthoonen met alder reverentie de schepenen ende gedeputeerden
van Graft met Rijk hoe dat sij supplianten hem grotelycx beswaert
vinden bij recolement van den hondersten penninc, waeromme sij
supplianten bij seeckere requeste aen mijn heeren de Staten van
Noorthollandt versocht hebben om te doleeren voer commissarissen die
daer toe geordineert sullen werden ende bij dien niet ghebaet ofte geprofiteert
sullen sijn achtervolgende de notele bijde generale vergaderinge gedaen.

upten XVe marty LXXV breeder blijckende bijde copie hier aen gehecht. Waer up voer apostille gegeven werde, patientie voer een tijt van een maendt omme alsdan hier op te disponeeren soe bevonden sal werden te behooren. In date den XXVIe aprilis hier aen gehecht. Waeromme die van Graft met Rijp wederom andermael requeste overgegeven hebben aen mijn heeren die staeten upten X^e juny laestleden ende versochten, wederom hemluyden te beclagen voer de commissarissen achtervolgende de resolutie *voirnoemd*, ofte bij refuys vandien datten rentmeester Hans Colterman geordineert soude werden mette verhoginge vande hondersten penninck te zurcheeren ter tijt *ende* wijlen toe datten commissarissen haer rappoort gedaen hadden, waer up voer apostille gegeven is. Werdt een suppliant geconsenteert commissaris volgende tversoeck in deesen ghedaen breeder blijckende bijden copie vanden selfden requeste metten apostille hier aen gehecht *ende* niet jegenstaende dies hebben die *voirseide* supplianten noch gheen commissarissen mogen gecrijgen, maer heeft den rentmeester Hans Colterman belieft die *voirseide* supplianten in gijselinge te trecken om betaelinge te hebben vanden verhooginge vande hondersten penninck, al twelcke nochtans sonder kennisse vanden saecke gedaen is overmidts de commissarissen up het eerste recolement vanden hondersten penninck hem niet geïnformeert hebben noch gheen inspectie oculaer genomen hebben hoe wel die van Graft met Rijp ter selver tijt sulcx versochten. Ende in gijselinge wesende soe hebben die *voirseide* supplianten wederom request over gegeven aen mijn heeren die staten om ontslagen te werden uuyter ghijselinge ter tijt *ende* wijlen toe de commissarissen haer rappoort ghedaen hadden *ende* presenteerden alsdan te betaelen sulcx nae rechte geordineert sal werden etc. Up welcke request geapostilleert is. Die supplianten werden geordineert haer quote volgende trecolement vanden hondersten penninck te namptiseeren onder expresse beloften de restituendo soe wes bijden comissarissen diemen eerstdaechs daer toe nomineeren (bevonden) sal werden te hooch gestelt te sijn. In date den XXIIIe septembris hier aen gehecht welcke betaelinge die van Graft met Rijp ghedaen hebben.

=====

[33]

achtervolgende die beloften om ontslagen te werden uuyter ghijselinge *ende* versochten de nominatie vanden commissarissen waer up hemluyden voer antwoord gegeven is ..atse gheen commissarissen soude hebben twelcke geheel is teghens haer eygen beloften daer bij voegende noch datter veel huysen int quoyer vanden hondersten penninck verswegen soude weesen, twelcke alsulcx niet is, maer sal wel anders bevonden werden bijden commissarissen. Ende ingevalle daer gheen commissarissen en sullen comen soe versoecken die supplianten datten rentmeester geordineert sal werden andermael mette verhoginge vanden hondersten penninck te zurcheeren *ende* de supplianten te laeten blijven bij haer eerste settinge ofte quoyer vanden hondersten penninck inden welcken sij noch veel hooger *ende* meerder upgebracht hebben dan haere gebueren als Suyt ende Noortschermer met meer andere de welcke doch van landen *ende* wateren eenparich *ende* eenvoudich landt is twelcke aen malcanderen vast is. Ende ghemerckt die van Graft met Rijp seer groote meeren *ende* wateren hebben binnen haere dijcken

welcke meeren *ende* wateren comen eensdeels aen de dijcken, waeromme
sij groote oncosten geleden hebben om haere dijcken te maecken *ende*
te verstarcken overmidts de seedijcken seer gebroocken sijn, alsoe dat
bijden commissarissen wel bevonden sal werden meer dan deene
zelfde van haeren banne ofte kade water te sijn waeromme
het landt seer afslijtende *ende* verminderende is, hebben daeromme
verlooren van haer afslijtende landen vijftentseventich morgen
landts twelcke die supplianten sullen verthoonen bijde metinge
van meester Pieter gheswooren landtmeter bijden hove van
Hollandt geadmitteert welcke metinge gedaen is inden
jaere XV^c acht *ende* tsestich, hier bij voegende datte supplianten
landen tmeestendeel gelegen sijn aen cleyne percheeltgis, al
waer van dickwyl thien of twalef percheelen in een morgen
landts sijn, daer van de slooten soe wijt sijn alst landt breed is
Oyck mede dat het merendeel vande supplianten landen mager *ende*
dors veenlandt is twelcke de supplianten wel sullen bewijzen
voer mijn heeren de commissarissen, waeromme die supplianten hem keeren
aen uwer *Edele* omme bij uwer *Edele* daer inne versien te werden,
datte supplianten geordineert *ende* mochten toegenoecht werden seeckere
commissarissen onpartijlich inde saecke *ende* een yegelick te helpen
tot sijn gerechticheyt. Ende indien uwer *Edele* goetdochte soude
wel begeeren meester Willem Bardesius alsoe hem wel toebetrouwt
wert tgemene landt voer te staen *ende* een yegelyck te helpen
tot sijn gerechticheyt. dit doende *etc.*

[34]

Eersame *ende* bysondere goede heren, ick belast u
luyden van wegen sijner forstlicken genaden dat
ghij voor een maendach tsavonts sul brengen alhier
binnen Purmerend, hondert carolus gulden voor twee
weecken of den hopman sal u met knechten constrin-
geren dus blijft in gene gebreecken ick sende
u die copie van u belasting uut Purmerend
desen 5 december door uwen goede vrunt.

Melis Thijsz.

[34-2]

Eersame *ende* seer discrete
heren die burgermeesteren
ende regeerders van
Graft

[35]

19 dec 1573

[in de marge]

Over Staten van Noorthollandt
meeninge *ende* verstandt is, aldaer
geappostilleert werdt, dat die
supplianten met die van Schermer
ende Schermerhorn, den
onkosten mitten anderen pont
pontsgelijck sullen helpen
draegen. Dat zijluyden mitten
anderen overgeleyt die
kosten ten beyden zijden gevallen
de liquideren *ende* ygelyck naer
zijn quot van zijn rijckdom
den anderen gelijkelyck
sullen helpen dragen soe
zij dat upt alder recht
vaerdelicste doen sullen
moegen. Actum tot Hoorn
desen XIX^{en} decembris 1573
Ter ordonnantie vande Staten
Bij mij

1573

W. Claesz. Naerden

Aen mijn heeren den gedeputeerden vande Noorthollantschen steeden
representeerende den Staten des selffs landts

Gheven met aller reverentie te kennen uwe onderdanige dienaars de schepenen
ende gedeputeerden van Graft met Rijk, hoe dat sij supplianten hem altijd obedient *ende*
bereyt dragende zijn tot vordering van den gemeene saecken *ende* bescherminge van
svaders-
landen *ende* verhoopende daer van in gheen gebreecken te sijn. This nu alsoe dat die
van Schermer *ende* Schermerhorn seeckere onkosten geleeden hebben deur tleggen *ende*
trecken vande
knechten ~~breeder~~ vanden welcken sijluyden geobtineert hebben apostille bij u mijne heeren
gepasseert dat die van Graft *ende* Rijk gehouden sullen weesen met hemluyden te
reekenen
deselffde kosten *ende* andere voegaende kosten aen beyden sijden gevallen pondt pondts
gelijck
souden daer breeder in verhaelt te sijn, welcker copie hier aen gehecht is *ende* alsoe
die van Graft *ende* Rijk mede seeckere kosten geleden hebben zedert mey ofte Sinte Jacob
anno
XV^c LXXII, vant liggen vande knechten *ende* deur trecken vandien, versoeckende tselffde
mede
met die van Schermer gelijkelijck in reeckeninge gepasseert te werden over de schiltaelen
Bemerckt die van Schermer *ende* Schermerhorn met die van Graft *ende* Rijk niet
gelijkelijck

verpondt en sijn maer een yegelijck op sijn selver pacht *ende* de ponden soe groot *ende* cleyn maect
alst hem midt *ende* oirbaer dunckt, alsoe dat die van Schermer *ende* Schermerhorn nae onder
gewoonten *ende* alsnoch haer ponden altoes omtrent de helfte grooter *ende* swaerder van
ghoeden stellen dan die van Graft *ende* Rijp doen. Maar sijn nochtans die van Graft *ende*
Schermer inde laeste verschiltaelinge een yegelijck op sijn schiltaelen gestelt nae die
rijckdom *ende* gelegentheyt van haere goeden, waeromme die van Graft *ende* Rijp
gepresenteert hebben *ende* presenteeren alsnoch met die van Schermer *ende* Schermerhorn
te willen reecken alle de costen in beyde bannen geleeden vande soudaten *ende* vaendels
zedert mey ofte Sinte Jacob inden jaere LXXII tot desen dage toe *ende* dat over de schilden
schilt schiltsgelijck alsoe de ponden seer verscheyden *ende* ongelijck gestelt sijn,
versoeckende
daeromme met alder ootmoet dat uwer *Edele* gelieve den supplianten te verleenen seeckere
apostille wel uuytgedrukt op datter gheen questie aen beyden sijden sal sijn datmen
tselffde sullen vereffenen over de schiltaelen alsoe de ponden seer ongelijck hooch
gestelt sijn *ende* gans gheen gemeen met malcanderen hebben aldus doende *etcetera*

=====

[36]

[in de marge]

Gesien tinhouden van deesen requeste worden
die van Graft *ende* Rijp geordonneert
mitten supplianten sonder vertreck te
reecken vande oncosten ten beyden sijden
gevallen *ende* die pont pontsgelijck
mitten anderen gelijckelijck
te helpen dragen soe in deesen
geroert is. Actum tot Hoorn
desen XVI^{en} decembris 1573
ende ter ordonnantie vande Staten
geteyckent bij mij
onderstont geschreven

W. Claesz. Naerden

Copie

Aen mijne heeren den gedeputeerden vanden
Noorthollantschen steeden representeerende
den Staten des selffs landts

Gheven mit aller reverentie te kennen U *Eedele* onderdanige
schepenen *ende* regeerders van Schermer *ende* Schermerhorn zoe voer hem selven
als uuyten naeme vande ingeseetenen aldaer hoe dat sij supplianten hem altijt
voergaende als noch continuerlijck dragende sijn obedient *ende* goetwillich in
allen lasten die hemluyden van wegen gemeene saecken *ende* vorderinge vandien
opgeleyt worden, verhoopende daer inne oyck ten eynde toe te persevereeren.

Tis nu soe dat die van Graft geordonneert sijn geweest alle weecken opte brenge tot supplement van leeninge van hopman Aeckers vendel tot Purmerynt leggende hondert guldenen sonder dat sij supplianten daer inne geroert waren, met hebben die van Graft soeckende verlichtinge vandien bij requeste geobtineert dat Schermer ende Schermerhorn daer mede in begreepen ende verbonden sijn allet welcke hoe wel hemluyden lastich sij gaerne begeeren te volcommen ende dvoirseide last van hondert gulden bereyt sullen pondts pontsgelijcke ter weecke te helpen dragen dan soe in recompense vandien die van Graft ende Rijk oick wel behoirden te helpen dragen die lasten daer mede zij supplianten belast ende beswaert worden, namentlijck den oncosten die sijluyden gehadt ende geleeden hebben vanden twee vaendel knechten van Tijte **hittinge** ende noop van costen die zij acht dagen lanck theurluyden groote ende merckelijcke costen hebben moeten onderhouden ~~als oeyck~~ als oeyck anderen sijn nochtans van dies te doen in gebreecke gheenen regardt nemende dat sij supplianten heur lasten als vooren moeten helpen dragen versoecken daeromme ootmoedelijck dat U Eedele gelieven sal hem supplianten te verleenen apostille bij den welcken die van Graft ende Rijk geordonneert worden van stonden aen met hem supplianten te reekenen ende den voirseide oncosten ponts pontsgelijck te helpen dragen soe dat naer alle redene ende equiteyt behooren sal. Dit doende etc.

Gecollacioneert jegens de principael requeste ende apostille ende daer mede bevonden taccordeeren bij mij als secretaris van Graft

1573
W. Cornelisz.

=====
37?
=====

[38]

[in de marge]
Werdt van weggen
zijne *Fürstliche Genade* gelast ende
bevolen die van Scher-
mer ende Schermerhorn
gelijckerhandt te helpen
draegen met die van
Graft de service
tot Westzaenen. Actum
t' Alcmaer den 21 in
januario anno 1574
Sonoy

Aenden gouverneur van Noorthollandt

Gheven met alder ootmoet te kennen uwe onderdanige dienaren de schepenen *ende* gedeputeerden van Graft hoe dat sij supplianten seer belast zijn bij Uwer *Edele* apostille twelcke sijluyden niet moghen dragen overmidts dat Uwer *Edele* op hem supplianten verleendt heeft die van Purmerynt seeckere ordinantien, inhoudende dat die van Graft moste betaelen yder weecke over elcke schildt vijftien stuyvers bedragende elcke weecke hondert seven *ende* veertich carolus gulden twelcke die van Graft betaelt hebben tot elff weecken achter een volgende als beginnende den IX^{en} septembris *ende* wederom eyndende den eersten decembris, breeder blijckende bijde quyctancien hier aen gevoecht, noch betaelt in handen die van Purmerlandt *ende* Ipendam deur seeckere ordinantie in date den XVIII^{en} novembris 73 die somme van twee hondert vijftich carolus gulden. Item noch betaelt totte knechten upt Calff leggende hondert XLI ½ gulden bij seeckere ordonnantie in date den XVIII^{en} decembris, noch betaelt tot Purmerynt neghen weecken lieninge tot behouff van hopman Aeckers vaendel, elcke weecke vijftich carolus ghulden in date den eersten quyctancie den IIII^{en} decembris, den tweeden *ende* derden weecke in date van IX^{en} decembris, den vierden *ende* vijffden quyctancie in date den XIII^{en} decembris *ende* soe voerts tot negen weecken, breeder blijckende bijde copien vande ordonnantie *ende* quyctancien hier aen gehecht *ende* is upten dach van morgen wederom noch een weeck lieninge tot Purmerynt verschenen met welcken ~~welck~~ weecke de leeninge bedraecht over de somme van vijff *ende* twintich hondert carolus guldens. Item hebben noch die *voirseide* supplianten boven dese *voirseide* lieninge betaelt alle subventien *ende* ommeslagen tsij capitaale impositie de ghulden over de morgen *ende* anders sulcx daer omme geslagen zijnde, waeromme sij supplianten soe zeer verarmpt zijn datte huysluyden *ende* inwoonderen van Graft groot gebreck van broot lijden, jae wel die eene helfte niet dan tmeestendeel water *ende* broot eeten. This nu alsoe datte supplianten noch hier boven belast sijn omme

=====

[39]

te betaelen tot Wessanen tot zout, zuer, vier *ende* licht et *cetera* elcke rodt tot vier stuyvers daechs *ende* drie manden turffs, achter volgende dordinatie daer van sijnde twelcke alle weecken wel sal bedragen ter somme van hondert vijff *ende* twintich guldens. Ende gemerckt die van Graft niet moghende betaelen hebben daeromme aen Uwer *Edele* versocht ontlast te werden vanden selfden ordinantie, waer up bij Uwer *Edele* geapostilleert is datte supplianten voor een weynich tijts noch patientie moeten hebben *ende* alsdan in alle billicheynt gedacht te werden blijckende bijden selven hier aen gehecht. Ende alsoe de schepenen van Graft geweest sijn tot Wessanen omme te reekenen mette gedeputeerden van Wessanen van zout, zuer, vier *ende* licht soe is daer bevonden datt elcke weecke sal bedragen over die van Graft alleen hondert *ende* omtrent vijff *ende* twintich carolus gulden, waer van verlopen was upten XVII^{en} january laest leeden twee weecken, twelcke die *voirseide* supplianten niet hebben moghen betaelen, maer hebben haer

uuyterste diligentie *ende* naersticheyt gedaen datse up reeckeninge hebben betaelt hondert XXXIX gulden XI *stuyvers* blijckende bijde quyctancien hier aen gehecht, welcke penningen noch andere goede luyden voer hem supplianten verschoten hebben, biddende daeromme oetmoedelijcken ter lieffde van godt, dat Uwer *Edele* den *voirseide* supplianten armoede wil aenmercken *ende* hemluyden met dese betaelinghe van hondert XXXIX gulden XI *stuyvers* eenen tijt lanck wil ontlasten van die van Wessanen op datte hongers noot uwe getrouwe dienaeren niet overvalle datse haere huysen *ende* woonplaetskens sullen moeten verlaten, aengesien die *voirseide* supplianten cortelijcx groote oncosten geleden hebben vande knechten *ende* deur trecken van dien, midtsgaders den capiteyn vande cleynten galeyen met XXIII mannen *ende* drie jongens die welcke den tijt van negen weecken up de huysluyden van teylant van Graft haer cost *ende* dranck geweest sijn blijckende bijden affscheyt van den selfden capiteyn hier mede aengehecht, *ende* moeten die van Graft noch alle weecken alsvooren betaelen totte leeninge van Aeckers vaendel tot Purmerynt vijftig ghuldens, waer mede sij genoechaem beswaert sijn wandt de *voirseide* supplianten voer dese tijt gans *ende* geheel gheen winninge hebben daer eenich ghelt aff soude mogen comen Dit doende *etcetera* als den noodt **vun** eyscht.

=====

[40]

[in de marge]

Dat de supplianten
voer een weynigh
tijds noch patientie
hebben *ende* sal alsdan
heurluyden in alle
billicheyt gedacht
werden. Actum tot
Alcmaer den 11^{en} *january*
anno 1574 *stilo communi*
W. Baerdson

Aen den Gouverneur metten Staten van Noorthollant

Gheven met alder reverentie te kennen de schepenen *ende* gedeputeerden van Graft hoe dat sij supplianten dagelicx seer belast werden bij uwer *Edele* apostille twelcke sijluyden niet moghen gedragen, overmidts dat uwer *Edele* op hem supplianten verleent heeft die van Purmerynt seeckere ord[inan]tien inhoudende dat die van Graft moste betaelen yder weecke overx *stuyver* bedragende elcke weecke hondert XLVII gulden twelcke sijluyden tot elf weecken achter een volgende als beginnende den IX^{en} *septembris* eersten *decembris* blijckende bij de quyctancien hier aengevoecht die van Purmerlant *ende* Ilpendam deur seeckere ordonnantie in date de XVIIIe 73, die somme van twee hondert vijftich carolus guldens. Item noch betaelt knechten upt Calff leggende hondert XII½ gulden bij seeckere ordonnantie in date den XVIII^{en} *decembris*, noch betaelt tot Purmerynt acht

weecken totte leeninge van Aeckers vaendel elcke weecke vijftich gulden in date den eersten quyctancie van den^{en} decembris, den tweeden ende derden weeck in date den IX^{en} septembris, den vierden ende vijffden quytacie in date den XIII^{en} decembris ende soe voerts tot acht weecken alle breeder blijckende bijde copien vande ordonnantie ende quyctancien hier aen gehecht. Es mede warachtich datte selfde supplianten oyck tot haeren laste hebben leggende deur seeckere ordonnantie den capiteyn vanden cleynen galeye met vier ende twintich mannen, drie jongen, huysvrouwen ende kinderen die welcke sij omtrent acht weecken ende alsnoch tot laste vant eylant van Graft hebben leggende ende moeten onderhouden ende sijn die voirseide supplianten noch boven de leeninge die sij dagelicx noch tot Purmerynt moeten betaelen wederom van nieuus belast bij seeckere ordinantie in date den v^{en} january 74 om de helfte vande twee vaendels knechten leggende tot Wessanen van zout ende zuer te moeten helpen betaelen elcke rodt tot vier stuyvers sdaechs. Ende gemerckt datte voirseide supplianten deur heure getrouwicheyt ende goetwillicheyt om tgemene landts welvaeren voer te staen soe seer verarmpt sijn datte huysluyden tot Graft groot gebreck van broodt lijden, overmidts sij hier boven noch betaelt hebben alle omslagen te weeten haer morgengelt, de capitale impositie ende andere subu.....daer ommegeslagen sijn, waeromme sij versoecken met alder ootmoet..... uwer Edele hemluiden armoede wil aensien ende den voirseide supplianten tijt willen ontlasten soe uwer Edele daert beste inwederom wat mogen vergaderen ende hem ordingoed ter naester om.....dit doende etcetera

=====

[41]

17 jan 1574

Worden wel ernstlijck van weghen sijn *Fürstliche Genade* belast ende bevolen die van Schermer, Schermerhorn, Graft ende Rijp dat sij op overmorghen sullen comen met hondert ende twintich man ende twintich groote pramen om ter neder te slechten den schants op de ton bij Alcmar ende dat voor den tijt van twee daghen souden daer van in eenige gebreecke te blijven opte hoochste straffe ende ongenade van sijnen *Fürstliche Genade* ende daer toe noch bij andere middele geconstringeert te wordden. In oirconde mijn eyghen handt ende aengeboiren pitzier hier ondergescreven ende gestelt. Actum tAlcmar den XVII^{en} january anno XV^C LXXIII

Diedrich Sonoy

=====

[42]

[in de marge]

Sullen de supplianten helpen

draghen met die van
Graft de servite tot
Westzanen zedert den
VI January lesteleeden
te reecken *ende* middeler
tijt inne brenghen
behoerlijcke verificatie
van tinhouden van deesen
omme daer inne vorder
versien te werden nae
behooren *actum t*Alcmaer
den 26 January 1574
stilo communi onder stondt
gescreven D Sonoy

Copia copie

Aen Joncher Diedrich Sonoy gouverneur van Noorthollant

Verthoonen met alder ootmoet uwen goetwilligen ondersaeten die schepenen van Schermer *ende* Schermerhorn hoe sij *supplianten* ontfangen hebben seeckere apostille bij uwer *Eedele* gepasseert op den requeste bij die van Graft overgeleyt zijnde. Alwaer mede sij *supplianten* belast werden omme te betalen *ende* volherden inden betaeling tot Wessanen van vier, licht, zout *ende* zuer in eodem forme gelijk die van Graft bij uwer *Eedele* te vooren belast waren dwelck nae rechte niet en behoert altoes met reverentie gesproocken, gemerckt dat die van Graft *ende* Rijp veel waerder van goeden sijn *ende* oyck gheen affslijtende landen en hebben gelijk hem *supplianten* *ende* noch dat meerder *ende* arger is dat sij *supplianten* in vele contributien den derden paert noch meerder opgebracht hebben als die van Graft *ende* Rijp overmidts hem *supplianten* hooge schiltaelen waeromme sij *supplianten* versoecken met alder reverentie dat uwer *Eedele* wille gelieven hem *supplianten* niet vorder te belasten ofte beswaren dan ~~met~~ nae die qualite van hem *supplianten* goeden *ende* landen ofte ten minsten hem *supplianten* niet vorder te beswaren dan van date uwer *Eedele* apostille gepasseert is, namelijk den VI^{en} January. Dit doende etc. onder stondt gescreven gecollationeert jegens den principael requeste metten apostille *ende* daer mede bevonden taccorderen bij mij Cornelis Thaemsz.

Naer voergaende collatie bevonden te accorderen bij mij
als *secretaris* van Graft

1574
W. Cornelisz.

=====

[43]

Copie

Goede vrienden burgermeesters *ende* schepenen van Graft *ende* Rijp, naedien dat

ghij lieden geadverteert sijt van den oversten Joncheer Diederich Sonoy
soo ist nu dat ick tot u seynde thoonder van desen genaempt
Pieter Claesz. ende bevele midts desen, dat ghij u reet ende
veerdich hout, naer de belastinge die ghij van hem ontfangen sult
ende daer van in gheen en gebreke wesen, op die hoochste straffe
ende ongenade van sijne *Fürstliche Genade* lieve ende beminde hier–mede den
heere bevolen, datum tot Wormer den XXX dach januarius 1574, onder
stont gescreven

Lagarde

=====

[44]

Aenden Gouverneur van Noorthollant

[in de marge]

Dat die van

Schermer ende

Schermerhorn

sich reguleren

volgende t voergaende

apostille in date

den 21 january

hyer aen gehecht

gescreven tAlcmaer

den 4 february 1574

D Sonoy

Gheven met alder reverentie te kennen uwe onderdanige dienaeren de schepenen ende
gedeputeerden van Graft hoe dat sij supplianten bij seeckere apostille belast
sijn om te betaelen tot Wessanen tot zout, zuer, vier ende licht elcke
rodt sdaechs tot vier stuyvers ende drie manden turffs bedragen ter weecke
omtrent hondert ende drientwintich ghuld, twelcke sij supplianten niet
hebben mogen betaelen, waeromme die van Graft seeckere request overgegeven
hebben aen uwer *Eedele* om vanden selfden ontslagen te werden op
welcken request geapostilleert is dat die van Schermer ende Schermerhorn
met die van Graft gelijckerhand de costen souden helpen dragen
breeder blijckende bij den selven requeste metten apostille hier aen gehecht.
This nu alsoe dat die van Schermer ende Schermerhorn seeckere
request overgegeven hebben inhoudende dat sij supplianten hooger
geschiltaelt sijn dan die van Graft ende oeck den derdendeel vande
contributien meer opgebracht hebben dan die van Graft, twelcke die
voirseide supplianten nemmermeer en sullen bewijzen. Gemerckt
die van Graft in als niet meer morgentaelen hebben dan elff
hondert morgens ende contribuieren met duysent morgens ende die vant
suyt ende noerdende van Schermer daer jegens hebben darthien
hondert ende vier ende twintich morgens ende contribuieren alleenlijck
met duysent morgens, alsoe datse drie hondert ende XXIII
morgens binnen geslagen sijn ende die van Graft niet meer dan

hondert morgens ende beroerende vande schiltaelen sijn die van Graft geschiltaelt met het suydende van Schermer op twee hondert ende twintich schilden, waer van die van tsuydende van Schermer toecompt omtrent het vijffde paert, namelijk vier ende veertich schilden achtervolgende die verpachtinge alsoe dat die van Graft met Rijp niet meer schilden behouden dan hondert sessentseventich schilden ende die van Schermer ende Schermerhorn hebben daer jegens eerst hondert vijff ende tsestich schilden bij die vant noordende ende die

=====

[44v]

vant suydende van Schermer vier ende veertich schilden maeckende te samen twee hondert ende negen schilden alles breeder blijckende bijde copien vande schiltaelen ende morgentaelen hier aen gehecht. Waer mede genoechsaem beweesen werdt dat die vant suydende ende noordende van Schermer uwer Eedele qualijcke te kennen gegeven hebben, Gemerckt die van Graft in als niet meer en hebben dan elff hondert morgens ende hondert ende sessentseventich schilden daer tegens die van tsuydende ende tnoordende van Schermer hebben darthien hondert ende vier en twintich morgens ende tweehondert ende negen schilden, alsoe dat bij uwer Eedele lichtelijcken verstaen mach werden dat die van Schermer tselfde met onrecht te kennen gegeven hebben. Ende alhoe wel die van Graft cleynder ofte minder van schiltaelen ende morgentaelen sijn dan die van Schermer, soo hebbense nochtans alle subventien ende belastinge daer mede die van Graft met die van Schermer belast sijn geweest met gelijkker hant halff ende halff moeten betaelen, waeromme die voirseide supplianten versoeken met alder ootmoet dat uwer Eedele de saecke wil aenmercken ende die vant suydende metter nordt eynde van Schermer te willen constringeren datse met die van Graft achtervolgende deerste ordinantie ofte apostille bij uwer Eedele gegeven sullen moeten betaelen gelijkker hant tot zout, zuer, vier ende licht totte knechten leggende tot Wessanen achtervolgende dordinantie bij die van Wessanen daer van geoptineert, dit doende et *cetera*.

=====

45?

=====

[46]

Goede vrunden, Wij seynden u luyden den vromen ende voorsichtigen onse medeborger ende capiteynen van eene schutterie binnen onser stede, nemens u luyden bailliou met zeeckere getall van onse borgerie schippers omme die waterschepen, crapschuyten ende andere schepen omtrent u luyder dorpen ende eylande gelegen van daen te nemen ende alhier

binnen deser stede te brengen ten eynde die
vijandt daer mede niet gedient en werdt *ende*
ons zoe well als u luyden te schaden en come
oeck mede dat wijluyden dselve schepen sullen
moegen ten oirloog toerusten tot u luyder
bescherminghe, zoe wijluyden eyntlijcken geresolveert
sijn u luyden bij te staen totten lesten toe. Is
daerom *me* ons seer vruntlijcke begeren dat ghij
dselve alle behulp *ende* assist *ende* willen doen
ten eynde dselve alhier gebrocht *ende* bij ons
ten oirloge toegerust moegen ~~wel~~ werden
tselve doen sult uwe gewoontlijcke goetwillicheyd
verthonen ende well doen, hebt oeck uwe gantz
toevertrouwen tot ons dat wij u alle hulp *ende*
bijstandt doen sullen totten lesten toe in alles.
Kenne god almachtich dien wij bidden u luyden
te willen nemen in sijne heylige bescherminge
dactum in haest tot Alcmaer dess XXVII^{en} february

Goede vrunden

Lagarde

Claes Nieropz.

Jacob Waerdendel

J vander Nijenburch

Wilt goede moet houden want wij
zulcke goede tijdinge *vande excellentie*
uuyt zeelandt als oeck van
graeff Lodewijck dat die vijandt
huysluyden
well haest sall moeten *vertrecken*

Wij hebben oeck aen die
Noorder dorpen gesonden
omme u luyden bijstandt
te doen hebben *vande*

zonder dat wij u ~~u~~ met
enige knechten sullen beswaren

[47]

Eersamen discreten
schout, burgemeesteren, schepenen
ende gesworens van Graft,
Schermer, onse goede
vrunden *ende* nabuyren ...

[48]

Burchmeesters ende raeden van Grafft. Wij
verzoucken deur bevele vanden oversten Joncheer
Dydrich Sonoy, dat ghijlieden naer sicht desses van stonde

aen eenen ghetrauwen man uut maken wilt, om zekere
condtschap van Wormeveer Wormer ende Gysper, wat
onse viandt zijne meeninghe is *ende* heuren sterckten
ende schanssinghen, dwelck wij, alreede ghed*aan* hebben
van onsen oversten daer van te *veradveteren*, waer
mede wij onse zaecken moghen vervoorderen , biddende
dat *ghijlieden* met brynghen van desen, ons wilt laten
weten die *verscrijvinghe* die wij verstaen hebben
ghijlieden ontfanghen ofte wetenschap zoudt moghen
ghehadt hebben *vande* schout *van* Assendelft, dit
doende zult wel doen tot den ghemeene zaecke
welvaert hiermede den heere bevolen inde Rijpe
de IIII^{en} marty *anno* LXXIII *stilo communi*

Thomas Segart hoptman
Jan vanden Nuyenburch

=====

[48-2]

Eersame, voersienighe

Burchmeesters

van

Graft

=====

[49]

Copie

Die *van* Wormer, Ysp, Graft, Rijp, Schermer, Schermerhorn *ende* Purmerlandt
worden midts desen van wegen sijne *Fürstliche Gnaden* wel ~~ernstyck~~ ernstelijck belast
ende bevolen dat sij van stonden aen souden enich vertreck sullen helpen
up maken de wallen tot fortificatien der stede van Purmerend op alsulcke
parcken als sij nae oude ordinantie opgesteld sijn, *ende* dat in allen ijle alsoe
daer veel aengelegen is sonder daer van in enighe gebreke te blijven *ende* dat
mit graven, vorcken *ende* andere instrumenten daer toe dienende, op pene
datmen hemluyden mit crijsvolck daer toe sal *constringeren* *ende* noch daer en
boven te *vervallen* in die hoochste ongenade *van* sijne *Fürstliche Gnaden*. In oerconden
mijn eygen handt *ende* aengeboren pitzier hier onder gescreven *ende* gestelt
tot Purmerendt den 24 marty *anno* 1574 onder stont gescreven

Diederich Sonoy

=====

[50]

[in de marge]

Alsoe tverstandt nyet
en est dat de ghene die
ter nootlicke *preservatie*
van tlandt in tCalff
legghen *ende* daer sout, zuyr
vyer noch licht te gecrijgen
es als in andre gepopu-
leerde dorpen, sullen de
supplianten hemluyden upt Calff
leggende deselve servite
gelijck van te vooren
betaelen, doch soot hemluyden
..... supplianten te zwaer
solde vallen *ende* hulpe
assistentie behoefven
in requeste tot dien
aen mij *ende* de Staten
omme hemluyden
an sulcke hulpe toe
oecht te werden als behoeren sal. Actum t' Alcmaer den 27 marty anno 1574
D Sonoy

Aende *edele* heere Jonckheer Diedrich
Sonoy gouverneur
over Noorthollant, etc.

Verthonen in alden oitmoedicheyt uwen arme goetwillige
dienaeren de schepenen *ende* gedeputeerden van Schermer
ende Graft hoe sij supplianten bij uwen *Edele* commissie
belast zijn te betaelen *ende* up te brengen alle weecken
die *somma* van hondert ~~sestye~~ twee *ende* dartich guldens vyerthyen
stuvers voir vyer, licht, zout *ende* zuer tot onderhou-
dinge van hopman Peter Verbrugge leggende
upt Calf ofte die daer leggen, alles tot cost *ende*
last van hem supplianten *voorseid*. Tis nu alsoe dat
bij hem supplianten verstaen wert onder correctie
gesproken dat den *voirseide* belastinge van zout, zuer,
vyer *ende* licht aff zoude wesen. Waer omme
zij supplianten haer keeren aen uwer *Edele* zeer oitmoedelick
biddende dat bij uwen *Edele* commissie ofte appostille
op dese requeste hem supplianten verleent *ende* gegundt
mochte werden den *voirnoemde* hopman Peter Verbrugge
ofte die daer opt Calf leggende zijn te interdiceren
hem supplianten vanden *voirseide* belastinge nyet meerder
te molesteren. Dit doende, etc.”

=====

[51]

[in de marge]

Die *supplianten* sullen *hem* reguleren
naden *ordonnantie* bijde gouverneur
ende die *Staten van Noorthollandt*
gemaect, nopende datmen nyet
meer service gelt sal
betalen, In date den
XVI^{en} marty *anno LXXIII*
stilo communi. Actum tot Hoorn
desen. XXVX^{en} aprilis *anno*
LXXIII *ende* ter *ordonnantie*
vande *Staten*. geteyckent bij
mij 1574

W. Claesz. Naerden.

[in de marge]

memorie
dat *mijne* heeren de *Staten* soe wel willen
doen *ende* schrijven seeckere *ordonnantie* ofte
missive aen Peter Verbrugge dat hij die
van Graft *ende* Schermer niet meer molesteert
om servite gelt, maer dat hij sijn servite
gelt sal ontvangen vanden rentmeester Hans
Colterman mette leeninge, etc.

Aen *mijne* heeren de *Staten van Noorthollant*

Verthonen met alder reverentie de schepenen *ende*
gedeputeerden van Graft met Schermer hoe dat sijn *supplianten*
noch dagelijcx tot desen dach toe hebben moeten volharden *ende* opbrengen
zout, zueir, vier *ende* licht tottet vaendel van Titus Hittinge *ende*
Pieter Verbrugge leggende upt Calff, twelcke hemluyden te swaer
ende lastich valdt over midts datse gants *ende* geheel gheen *winninge* hebben
ende haer landt noch geheel int water es leggende twelcke eenige van
u mijn heeren met namen Mathijs Reyersz. wel kennelijcken is,
die welcke geordineert is gheweest van onsen gouverneur Joncher
Diedrich Sonoy om inspectie daer van te nemen *ende*
naedenmael die *voirseide* *supplianten* seer groote leeninge gedaen hebben *ende*
noch dagelijcx moeten doen tot Purmerynt. Soe versoeckense met
alder ootmoet dat *mijne* heeren de *Staten van Noorthollant* hemluyden
wil vergunnen seeckere *ordinantie* ofte apostille up desen requeste
om voort aen niet meer zout noch zueir te betaelen voor dese
tijt voer *ende* al eer haer koeyen int gras moghen comen up
datse niet deur quader betaeling vande knechten van Titus
Hittinge *ende* Pieter Verbrugge overvallen *ende* te gronde bedorve
werde. dit doende etc.

=====

[52]

Ick, Ursula van Herler, waerdinne tot Alcmaer, bekenne bij desen ontfangen te hebben van Gerryt *Cornelisz.* van Graft de *somme* van drie gulden anderhalve stuver tot XL *grooten vlaems* den gulden gerekent, ende dat *voirde helft vande* verteerde *costen* bij dien van Graft met den genen die *sijluyden* tot haer saecke *versocht* hadden met dien van Noort Schermer met den genen die *sijluyden* tot haer saecke *ende* aen haer sijde *versocht* hadde tot mijnen huuse *verteert* aen *cost* *ende* *wijn*. *Ende* opten lesten *aprilis anno LXXVIII* toirconde *mijn* hantteycken hier onder gestelt den eersten *mey anno* *voirseid*

Ursel van Herlel

=====

[53]

Copie

Die Staten van Noorthollant auctoriseeren ende **committeren** bij deesen den burgermeesteren der stede van Purmerendt omme volgende voergaende commissie hem alsnoch te laeten vijnen soe opten eylande van Graft *ende* Schermer, Wormer Ghisp als tot Purmerlant *ende* aldaer hem te informeeren opt qualite vanden collecteurs vande imposten vande graynen w.... *ende* turff *ende* den selven themluyden discretie te admitteere ofte reiecteren *ende* anderen niet *ende* bequaem zijnde te ordineren mit last dat dselve die penningen vandien coemende, gehouden zullen zijn tot vermaninge te brengen *ende* leveren in handen vanden burgermeesteren van Purmerynt *voirseid* *ende* nieuwerter anders daer van sij luyden gehouden zullen zijn goede reeckeninghe bewijs *ende* reliqua te doen *ende* soe verre zijluyden oyck bevinden connen dat bijden molenaers aldaer faute gepleecht werde, den molen te mogen van heur spillen priveeren ten eynde gheen bedroch gedaen en werde. Lastende *ende* bevelende allen *ende* eenen yegelijcken den selven dit doende ernstelijcken te verstaen *ende* in alles te obedieere bij peyne van gehouen te werden als rebellen van sijn *Fürstliche Genade*. gegeven tot Hoorn desen VI^{en} *mey anno* 1574 *ende* ter ordonnantie van Staten geteyckent bij mij, onder stont geschreven W. Claesz. Naerden

=====

[54]

Copie

Lieve bysondere alzoel onlanx in Suydthollandt bijde Generale Staten verordent es dat een yder dorp alwaer een meel molen es stellen zeeckere collecteur over tmaelgelt, mits dat die zelve collecteur bijde magistraet der naest gelegender stadt,

waer onder tdorp sorteert, geedt zoude worden naer behoren onder zeeckere bevel *ende* ordonnantie dat hij gheen rog ofte taruwe soude consenteren te malen, dan onder zeeckere billet, twelck hij onder sijn handt soude leveren, mits eerst ende als vooren van een sacke rog te maelgelt ontfangen een blanck ende een penning van een sacke tarwe drie groot *ende* een duyt. Die gebieden ende bevelen wij u luyden van wegen sijnder *Excellencie* ende Staeten des landts, dat ghij eerstdaechs dit achtervolget *ende* u collecteur herwaerts seyndt om bij ons luyden geedt te werden, up peyne soe verre ghijluyden in gebreecke bevonden wort, dat wij die ijsers uuyt u *luyder* molen sullen doen haelen achtervolgende die resolutie vande Generale Staeten van Hollandt *ende* Zeelandt, voort oock dat uwe collecteur alle welcx schicke sijne ontfangen penningen alhier te brengen in handen vanden ghene dye wegen der Staeten bij ons daer toe geordonneert zal worden. Daer en boven alzoewij verstaen, dat die gedeputeerden der steden van Noordthollandt tot Horen vergadert u luyden belast hebben die quoyreren vanden gehorende beesten, midtsgaders vandt gesejde landt binnen acht daegen te brengen in huer luyder handen tot Hooren al *contrarie* dordonnantie vande Staten Generael, alzoewij verclaert es dat een yder dorp den stadt daer hij tot haer toe onder gesorteert heeft *ende* noch sorteert, sijn quoyer soude overleveren. Soe bevelen wij u vanwegen als boven, dat ghij sulcx achtervolcht ten eynde wij, also ghij onder onze stadt sorteert bij weygeringe, refuys ofte contraventie ons nyet veroorzaect aen zijne *Excellencie* *ende* die Generale Staten dat te claegen *ende* wilt den bode sijn lopen contenteren. Aldus gedaen binnen der stede van Alckmaer up burgermeesteren camer den XXVII^{en} mey XV^C LXXVIII. Onder stontd ter ordonnantie van burgermeesteren der stede van Alckmaer geteyckent Cornhert.

Gecollacioneert jegens dorginale hier van sijnde es dese daer mede bevonden accorderende bij mijn Pieter Janz.

=====

[55]

Die van Ghraft werden van wegen dye geputeerden der noorderlantsche steden, representerende dye Staten vandyen, bijden ontfanger *generael* Hans Kolterman gesommeert omme binnen twe dagen naer trimidus van desen in sijner hande binnen der stede van Hoorn bij leninge te furnieren die somme van hondert --- ponden van XL *ghroot vlaems* tpondt tot thoerustinge vande schepen van oorloge dye inder ijlen gheequippeert moeten zijn, midts over brengende dese ordonnantie *ende* behoerlijcke acquyte bijden voornoemde ontfanger *generael* in betalinghe haerluyden contributien vande hoorn beesten (bijden *Generaele* Staten van Hollandt *ende* Zeelandt neffens zijne *Fürstliche Genade* lest ommegeslagen) aengenomen sal werden bij peyne (van onwillich bevonden zijnde) met crijchsrecht geexecuteert te werden zonder de zelffde voornoemde somme van

CL in affcortinge vande *voorseide* ommeslach te moegen brengen. Dit alles achtervolgende de instructie bijde *voorseide* gedeputeerden der Noorderlantsche steden den *voornoemde* ontfanger geleverd. Actum binnen Hoorn onder mijn *gewoenlijcke* hantgeschrift den X^{en} juny anno XV^C LXXVIII.

Somma CL

J. Kolterman

=====

[56]

Ick Thomas Terwijn, schrijver van hopman Peter Verbruggen bekenne ontfangen te hebben van die van Rijk ende Graft de *somme* van vijffentseven tich gulden *ende* dat voer haerlieden part van twee weecken service waer van ick wel te vreden ben. Oorkonde der waerheyt mijn eygen handt hier onder gestelt den XIII^{en} juny 1574 opt Kalff.

Thomas Terwijn

=====

[57]

Die burgermeesteren *ende* regenten van Rijk *ende* Graft, Schermer *ende* Schermerhorren, Gursemmen scholt ampt, Opdam *ende* Hensbrouck worden bijdesen van wegen zijne *Fürstliche Genaden* andermael wel scherpelycken belast aengesiens desen te coemen ~~met~~ ofte den capiteyn dien ghij geelegeert hebt ofte noch elegeren sult, te senden alhier tot Hoorn bij mij *omme* hem te instrueren *ende* te ordonneren hoe *ende* in wat manieren tscheepsvolck aengenommen sal worden, mij zeer verwonderende dat u *luyden* upt schrijven vanden Staten niet gecomen noch te geacht en hebt. Dan, indien daer enighe fauten door ~~van~~ u *luyden* quaetwillicheyt *ende* absentatie geschieden, sal geoorzaeckt zijn tzelve op u *luyden* te verhaelen, alsoo ghij den waarschuwinghe genoechaem gehadt hebt *omme* tvolck, te weten 105 personen, te wege te brenghen *omme* den vijandt soo veel moeglyck zij daer mede te resisteren. Hier mede den heere bevolen. Actum in haest tot Hoorn desen III^{en} july anno XV^C vier *ende* tzeventich.

Ende ter ordonnantie van mijn
heer den admirael geteyckent

1574

.....
s.s.s.t.

=====

[57-v]

Die schout van Ursem met die scheepenen ende die van Opdam ende Hensbroeck hoer overheyt, laeten u weeten ende vermanen u luyden nae uitwijsen dit bescheyt ende ordineert een dach met malcander om al hier tot Ursem te comen om met den anderen van dese saeck te trackteeren. Hier mede den Almogenden Heer Godt beveele. Actum den III augusten anno XV^C LXXIII. die bode drie groot

=====

[58]

Den schoudt ende gerechte van Gracht werden van wegen Zijne Fürstliche Genaden belast angesien desen te vercondigen langs den dorpe ende den anderen voorten te seggen datmen op vrijdage eerstcomende als den naestlesten van desen lopende maent july besteeden wil, te verstercken de schansse op Calff volgen^{de} conditien die men hemluyden alsdan voorleesen zal. Allen den gheenen die eenige wercken begeren an te neemen die vinden hen ten voorseide vrijdage smorgenen te acht uren opt Calff voorseid. Actum binnen Alcmaer ter ordonnantie van Joncheere Diedrich Sonoy, gouverneur van Westvrieslandt etc. den XXVII^{en} july 1574.

F. Zevender
1574

=====

[59]

Copia copie

Alsoo die saecke hoochnodich is eyschende dat tot vorderinge der gemeene lants welvaerte zeeckere somme van penningen notelijcken moet upbrocht worden ten eijnde daer duer g.en inconvenient aen gheb..... soo eest dat die ghedeputeerde van ses steeden van Noorthollant representerende staten vandien gecommiteert hebben ende committeren mit desen d'eersame Meelis Tijssoon van Purmerend ende Cornelis Pieter Baertsz. meede van Purmerend speciaelycken omme te heffen ende kohieren alle alsulcke penningen aldaer comen sullen van den dorpe van Ursem, tNoorden-

de van Schermer, tSudende van Schermer, Graft ende Rijk, Purmerend
Oessanen, Wessanen ende tWeyver over den schiltalen op elcke schilt
vijftien stuvers waernaer deerste termijn verscheenen was den XXI^{en} au-
gusti XV^c LXXIII ende dat voort alle weecken die selve penningen
weeder te imploieren tot den leninge van die selve soldaten leggende
upt Calff, Purmerend ende Purmerlant ende daerinne te duren ende te
laaten soe guede getrouwe dienaren van den Excelencie vanden Prince
van Orangen schuldich sijn te duen. Oek die selve penningen inn.....
te winnen met ghijselinge, forderinge van soldaten ofte met alsulce
manieren van **cons...cke** als haer guede raet sall gedragen, waer
toe sij hemluiden geven volcomen macht aende auctoryteit ver-
soeckende oock van weegen zijne *Fürstliche Genade* aen alle capyteynen, hop-
luiden, bevelhebbers ende ondersaten der *Coninclycke Majesteyt* van Spangen
ende die Prince van Orangen etc. dat sij luiden den voornoemde onse
gecommitteerde in als duen alle hulp ende bijstant sonder be.....
ende alsoe die voirnoemde gedeputeerde geen gemeenlants segel
en ghebruicken soe hebben die burgermeesteren der steede van Hoorn
duer beede van den voirseide gedeputeerde tzegele ten saecke der voirseide
steede Hoorn beneden upt spatien van deesen ghedruckt den vierden
september anno XV^c LXXIII beneden upt spatie stont een groene segel...
van was ende was onderteijckent Coster

ghecollationeert tegens
den princepaell copie ende
is bevonden van wort tot
woort te accordeeren
bij mij Pieter Sijmonsz.
schepen van Graft

=====

[60]

[in de marge]
Sullen de supplianten
volgende mijn scrijven
en dach drye off
vyer patientie ~~sullen~~
hebben, alsoe middeler
tijdt **geo...cht** sal
werden upte o.. **hsoldige**
de schuyten ende tvolck
van dien, is
de meeninge nyet
dat de capiteyn
ende tvolck, stille sullen
leggen, maer wacht
sullen holden daert
van noot is ende sullen
de supplianten haest
verlicht werden. Dit
tot Alcaer de 19 in

februario anno XV 75
stilo *communi*
Sonoij

Aen den gouverneur van Noorthollant

Verthoonen met alder reverentie der schepenen *ende* gedeputeerden van Graft hoe dat uwer *Edele* gheordineert is dat capiteyn Joachim Cleynsorch *ende* Pieter Claesz. Ijpers met haer volck hem sullen laeten vinden om de stroomen te bevrijen, sorteerende tusschen *Alcmaer* *ende* Hoorn. Oyck mede tusschen *Alcmaer* *ende* Wormer *ende* daer omtrent opdatte vijant gheen schuyten sal berooven ofte plonderen, waer toe de regierderen van Graft geordonneert sijn om hem *luyden* de cost te geven drie ofte vier dagen tertijt toe, daer anders inne versien werdt breeder blijckende bijden selfden aenschrijvinge hier aen gehecht. This nu alsoe datten selfden Pieter Claesz. hem met zjn volck heeft laeten forieren /forceren tot Graft bij den kerck *ende* naest de huysen rontsom die kerck, aldaer den vijandt gheen anslacht can maecken overmidts den vijandt sijn tochten doet upten Vuylgraft, de Schermer *ende* daeromtrent *ende* niet bijden kercke van Graft versoeckende tot dien eynde ootmoedelyck aen uwer *Edele* om *ordinantie* te hebben dat die selve capiteynen met haer volck sullen leggen op leeninge tot gemeen landts costen, omtrent die Vuylegraft, driehuysen inde Wouden *ende* upte Schermer omtrent die slooten ofte tochten die respondeerende sijn van Assendelft naer die Schermer, Vuylgraft *ende* Starnmeer up datse alsoe mogen de schepen / ravieren *ende* de stroomen doen bevrijen voerden vijandt etc.

=====

[61]

[in de marge]

..... h
...erd gegeven sle
...de suplianten *ge eve*
..... Staten in ts.....*sack*.....
.....en schepenen van Graft
te ordineren den suplianten
de *penningen* van heuren rantsoen
uytte hondersten penning of ander
ommeslaghe die sij hebben
te betaelen. actum t*Alcmaer*
den sesthen juny 1575
Sonoij

Schout schepenen *ende* raden des dorps van Graft met Rjpp certificeeren midts deesen voor die gherechte waerheyt als dat wij deur seeckere *ordinantie* *ende* bevel vanden gouverneur van Noorthollandt belast zjn gheweest om te comen met tachtentich mans persoonen, seeckere ghetal van schuijten om alsoe te arbeyden *ende* te vaeren aldaert uwer *Edele* goetduncken soude. This nu alsoe dat

uwer *Edele* belieft heeft onze volck te werck te stellen nae
t brandeghadt om aldaer een schansse te maecken, sonder eenige
provande ofte victalie die onse volck mede genomen hebben
overmidts sij anders niet wisten dan sij meer up een tocht soude
vaeren, waeromme het selffde tot kennisse van ons schout,
schepenen *ende* raden van Graft met Rijn gecomen sijnde dat onse
volck ghebreck hadden van provande, hebben geordineert twee
mannen ghe-naempt Pieter Jansz. *ende* Jacob Cornelisz. onse inwoonender
bueirluyden *ende* de saecke wel toegedaen sijnde, die welcke met een
schuyte geladen met victualie *ende* provande soude vaeren nae
tbrandegadt om onse volck te spijsen *ende* onderwege vaerende
soe sijne gevangen genomen, metten schuyten *ende* provande vande
vijanden tegen des gemene landts welvaeren *ende* sijn gevangen
gebrocht mette schuyte tot Assendelft *ende* aldaer seer hooch up
rantsoen gestelt alsoe dat se aldaer gevangen hebben geweest den
tijt van twintich dagen *ende* hebben gegeven voer haer rantsoen
die somme van twee hondert ghuldens. Ende gemerckt die
van Graft met Rijn die tochte ter lieste gedaen hebben soe
versoeckense ootmoedelijcken dat uwer *Edele* den selffden Pieter
Jansz. *ende* Jacob Cornelisz. willen gunnen apostille opte marge van
deesen aen mijn heeren ~~dat~~ die Staten van Noorthollant midtsgaders
den rentmeester Hans Colterman datte selffde gevangen en heuren
rantsoen dat se gegeven hebben wederom sullen mogen upbeuren van de
schepenen ofte gemeente van Graft, hemluyden streckende tot
affcortinge vanden hondersten *penninc* ofte andersins soe uwe *Edele*
daert beste in ordineeren sal, twelcke doende wij wederomme
gaerne dienstelyck willen verschulden. Toerconde tsigne van Graft ten
saecke alsovooren hier onderteykent] III^{en} juny 1575

=====

[62]

Ick Pieter Maertsz. bekenne ontfangen
te hebben uuyt handen van
Aeraen Vincentsz. die somme
van veertich gulden omme
die *pennighe* te brenghen in handen
vande waegennaers *ende* schanssers.
Actum onder mijn hantschryft
een septembris XV^C LXXXVI

1586

G...eserck

=====

[63]

De Staten van Hollandt aenmerckenden
dat deur last *ende* schrijvens van

zijne *Excellencie* ende tot behouft vanden
voetleger mede uuyt Hollandt volgende
die repartitie van zijne *Excellencie* twee
wagens ende pionniers aengenomen ende
geschickt sijn naeden leger tot diensten
vande landen ende dat mitsdien nootelycken
op de betalinge ende onderhoudt vanden
zelve wagens ende pionniers voorsien
moet worden ten minste quetze inder
gemeene zaecke, hebben verclaert ende
geresolveert dat d'onkosten vande *voorseide*
wagens ende pionniers binnen allen den
dorpen ende plaetzen in Hollandt
respectieve alreede gedaen ende die bij hem
noch daer van gedraegen sullen moeten worden
gebonden ommegeleslagen ende gegeven
sullen mogen worden op de voet daerop
die penningen vande binnenlantsche oncosten
ende contributien gecollecteert ende
gegeven worden, ende dat tot laste
vande ingesetenen vande ~~ingesetenen vande~~ respectieve dorpen

=====

[63-v]

ofte gehuchten sonder andere buyten haeren
bedrijve wonende daermede te beswaeren
welverstaende dat de zelve dorpen ende
plaetssen aen haerluyden aenpaert in des
gemeene lants contributien vanden
toecommenden jaere XL^C zevenentachtich
zullen mogen innehouden d'oncosten bij hen vande
voorseide wagens ende pionniers geleeden,
te weeten elcken wagen met drie paerden,
een man ende jongen gereeckent tot drie
gulden sdaechs ende voor elcken pionnier
tot thien gulden ter maendte achtervolgende
tschrijvens van sijne *Excellencie*. Ende dat vanden
tijt aff die zelfde wagens ende pionniers
in dienste sijn getreden ende zij den zelve dienst
zullen hebben verlaten, waeroft behoerlycke
gebleecken sijnde zall, daeraff ordonnantie
in minderinge van de *voorseide* contributie
verleent worden naer behooren. Gedaen inden
Hage den XVI^{en} septembris ende tweeden
octobris XV^C zessentachtich

Ter ordonnancie van
Staten

bij mij

=====
[64]

die schans brieven *ende* perden
anno 1586

=====
[65]

Ick ondergescreven gheve bij desen verlot
eenen Willem Arientsz. van Outdorp waert inde wijck
om uit de scance van Iseloort te mogen reysen naer
Noorthollandt om zijn siecten, wille bidde der halve
alle officieren diet eenichsins angaen mach, de
voorseide putonier vreedelijcke te willen laten passeeren
ende repasseeren, des toorconde desen onderteyckent
als superintendent *ende* oeversten vande putoniers
in dienste van zijn Excellentie weesende. Actum
desen lesten octobris *anno* 1586

Tielman van Eynden
Cornelisz.

Landtsdrost

=====
[66]

De overheyt *ende* regeerders vanden Ambaechte van Graeft
sullen believeen mijn dieners te foerieren, offe elx *aen* een
losement te helpen om desen anstaende nacht daer in te moegen
rusten *ende* overnachten, volgende de ordonantie van zijne *Excellentie*
ende den heeren Staten van Hollandt. des torconde desen
gescreven *ende* onderteickent *ende* mijn pijnzier zeegel
daer neffens opgedruct dese XXII desembris *anno* 1588 stilo novo
bij mij, u goede vriendt *ende* diener

Tielman van Eynden
Cornelisz.

Landtsdrost

wilt wel doen *ende* stellen mijn dieners
aen een scuyt tot Woermer toe
zonder wijder